National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
JUIL JULY 20 1977
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/A/20/6

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

25 1952

V A B A D E   E E S T L A S T E   H Ä Ä L E K A N D J A

Nr. 51 (2398) XXVI aastakäik — Teisipäeval, 12. juulil 1977 — Tuesday, July 12, 1977 — Üksiknumbri hind 25 centi

Ka Jugoslaavia kiusab taga dissidente

Tito kardab nii inimõiguste nõudjaid kui ka eripruppide rahvuslasi

BELGRAD — Kui Belgradis algas Helsingi konverentsi kokkulepete täitmise kontrollimise järelkonverents, kus lääneriigid päevakorrale tahavad tõsta ka inimõiguste rakendamise küsimuse raudeesriidetagustes riikides, siis on lääneriikide delegaatide tähelepanu paratamatult suunatud ka Jugoslaaviale ja sealsele inimõiguste rakendamise poliitikale. Senised vaatlused ja kogemused kinnitavad, et kuigi Jugoslaavia ei allu oma sisepoliitika viljelemisel Moskva kontrollile, aetakse ka seal teravat inimõiguste allasurumise poliitikat.

Lääneriikide vaatlejad mainivad, et Tito on suutnud mitmest rahvusest koosneva Jugoslaavia koos hoida ning majanduslik olukord on seal parem kui teistes raudeesriidetagustes riikides, mis on peamiselt tingitud lääneriikide, eriti Ameerika Ühendriikide, tohutust abist.

Kuid majanduslikud edusammud ei sammu käsikäes poliitiliste vabadustega ja Tito endise kaaslase ja praeguse dissidendi ning kommunistliku rezhiimi kritiseerija Milovan Djilase andmetel on Jugoslaavias vanglatesse saadetud 600 poliitilist vangi,
kes on julenud Tito diktatuuri kritiseerida.

Jugoslaavia võimud eitavad Djilase süüdistust ning on leidnud poliitiliste vangide suurele arvule omamoodi vabanduse, mainides, et suurem osa neist on Moskva käsilased, keda tuleb trellide taga hoida põhjusel, et nad hakkavad N. Liidu näpunäidete alusel õõnestama riigikorda. See vabandus tundub aga väga läbipaistvana, kuna Jugoslaavia kommunistliku partei ametlik liin on täielikult vastuolus inimõiguste rakendamisega

ning Jugoslaavia ajakirjandus mõistis hukka tshehhi liberaalide inimõiguste rakendamise apelli.

Arvatakse, et Tito ei karda mitte ainult inimõiguste rakendamist taotlevaid dissidente vaid ka rahvuslikke elemente, kes võivad talle kujuneda sama ohtlikuks kui inimõiguste taotlejad. Sellest tulenevalt on Tito hell kõigi lahkja eriarvamiste suhtes ning inimõigustele sama suur vastane nagu seda on N. Liit.

Montreali lähistel Lättemäel toimus Võidupüha tähistamine. Aktus oli kavandatud vabas õhus, kuid vihmase ilma tõttu siirduti Karl Pruuli mugavasse peosaali, kuhu kogunes umbes 150 inimest. Aktusekõne pidas noorema generatsiooni esindaja Oscar Müllerbeck Torontost, kes toonitas eriti, et meie peame oma vabadusvõitluse raamides nõudma enesemääramise õigust. Ülemisel pildil vasakult: aktusekõneleja O. Müllerbeck, aktuse avaja Montreali Eesti Seltsi esimees E. Aser ja deklamatsiooni esitaja Ain Vaus. Alumisel pildil hundude kõnekoor. Foto: E. Sügise

Uus lennuki ülevõtmine Venemaal

Soome valitsus peab hõivajatega läbirääkimisi

HELSINGI — Seitse last oli nende 70 inimese hulgas, kes ootavad Helsingi lennuväljal Sovjet Aerofloti lennukis, kuna kaks hõivajat peavad läbirääkimisi Soome ametivõimudega. See oli Vene siseriigi lennuk, mille kaks venekeelt rääkivat meest pühapäeva pärastlõunal üle võtsid ja nõudsid, et lendur viiks neid Rootsi, kus viimasele lennukihõivajale anti asüüli.

Kuna lennukil polnud küllaldaselt kütteainet, siis pidi lennuk tegema vahemaandumise Helsingis. Maandumisel hõivajad lasid lendurid välja, kes ütlesid, et nad pole näinud neil küll relvi, aga ütlesid, et pole mingit kahtlust, et nad on relvastatud.

Soome politsei katsetas lennukisse tungida, mis aga ei õnnestunud kuna uks suleti nende ees. Soome ametivõimud, kes on hõivajatega läbirääkimises, on öelnud, et teistele sõitjatele pole raskusi tekitatud. Hiljem ongi lennukist välja lastud lapsed ja osa naissõitjaid.

Kahemootoriline Tupolev—134 tüüpi lennuk asub lennuvälja kõrvalosas ja soomlased on seni keeldunud sellele kütet andmast, et soovijad võiksid Rootsi sõita. Hõivajad, kelle kohta pole rohkem informatsiooni antud, on selle ettenägemata olukorra tõttu muutunud väga närvilisteks, kuna Soomel on N. Liiduga kokkulepe, mis näeb ette nende tagasisaatmise N. Liitu, kus neid ootab väga raske karistus. Nüüd on hõivajad siiski ähvardanud, et kui nende soovidele vastu ei tulda, siis nad lasevad lennuki õhku.

Elav osavõtt Lääneranniku Eesti Päevadest

Möödunud pühapäeval algasid Vancouveris 13. Lääneranniku Eesti Päevad. Esimesel päeval toimus peamiselt registreerimine, kus selgus, et külalisi oli juba 800. Eesti lipp lehvis Briti Kolumbia ülikooli majutushoonete väljakul ja pidulik meeleolu tekkis kogunejate hulgas. Päevad on äratanud ootamatult suurt tähelepanu ka väljaspool läänerannikut, kuna ülejäänud Kanadast, peamiselt Torontost ja Montrealist oli saabunud 164, lõunanaabrite juurest Kaliforniast aga 197 inimest.

Pühapäeva suuremaks sündmuseks oli jumalateenistus kohalikus Peetri kirikus, kus teenisid kolm kirikuõpetajat — õp. Põld Saksamaalt, õp. Reinaru Lakewoodist ja õp. Puusepp Oregonist. Jumalateenistusel laulis Toronto Peetri kiriku segakoor Cantate Domino Charles Kipperi juhatusel ja nagu kohalikud muusikasõbrad ütlesid, kõlas see väga hästi.

Pühapäeva õhtul toimus tutvumisõhtu ülikooli majutuselamute piduruumis. Sellel erilist kava ei olnud, kuid söödi, joodi ja kohati vanu tuttavaid kellega saadi jälle vanu sõprussidemeid uuendada.

Ülikooli majutusruumid meeldivad külalistele ja mõned on juba öelnud, et Vancouver oma vaadetega on nii kaunis, et nad tahaksid sinna jääda.

Jälle Alaska õlijuhtme plahvatus

FAIRBANKS — Ameeriklastel pole oma uue õlijuhtme käikulaskmisega seni olnud õnne. Juba avamise päevadel tulistati seda püssidest, siis on olnud juba üks plahvatus ja nüüd teine salapärane plahvatus poolel torupikkusel Alaskat läbival õlijuhtme pumbahoones. Üks mees sai surma ja neli haavata ning õli vool tuli seisma panna teistkordselt samal nädalal. Kuigi esialgsed teated rääkisid sabotaazhist, on hilisemad uurimised, mida tegid tuletõrje inspektorid ja sõjaväeosad, kes pidevalt õlijuhet valvavad, tõendanud, et tegemist oli tööstusliku õnnetusega.

See on teine tagasilöök 798 miili pikkuse juhtme juures, mis 19 päeva tagasi ametlikult avati. Samal nädalal katkestas õlijuhtme funktsiooni lekkiv gaas, mida lasti läbi juhtme enne kui õli voolama pandi. Selle parandamine nõudis 64 tundi.

Plahvatuse juures tõusid rasked suitsupilved, kui tuletõrje leekidega võitles, kes tulid mõne minuti jooksul kohale lähedal asuvast Eielson õhujõudude baasist ja Fort Wainbright sõjaväe baasist.

Arvestades raske suitsupilvega näis õnnetus olevat väga tõsine, kuna 25 miljoniline pumbajaam oli plahvatusel hävinud.

Õlijuhe on olnud oma kestvuse ajal juba mitmete probleemide ja pahandustega seotud, alates sellest ajast kui president Nixon selle ehitamiseks 1973. a. oma nõusoleku andis. Selle ehitusele on olnud ja on veelgi palju vastuseisjaid ja see võib olla ka terroristide märklauaks. Ka on selle ehitamine läinud ettenähtust palju kallimaks, 4,5 miljardi dollari asemel 9 miljardit.

Maanteemiilid muudetakse kilomeetreiks

Kõik maanteede märgid Ontarios muudetakse 6. sept. meetrisüsteemi, tegi transportminister James Snow teatavaks. Seda ei suudeta siiski mitte teha ühe päevaga, vaid see võtab enne kaks nädalat kui provintsi 42.000 teetähist on miilidest kilomeetreiks muudetud. Muudatused tulevad märkidel, mis näitavad kohtade kaugust ja kiiruse norme maanteedel kuna jalgade asemel tulevad tarvitusele meetrid, kus osutatakse eesolevale teemärgile. Sellejuures tuleb võrdluseks meeles pidada, et 60 miili vastavad 100 kilomeetrile.

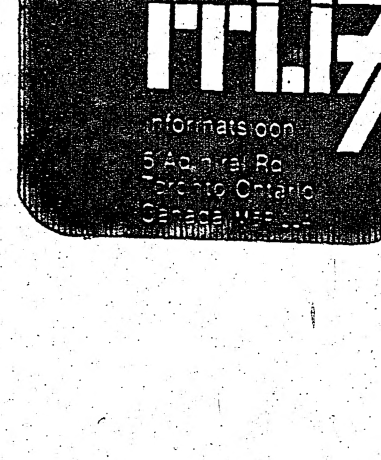

Juudid ei pääse Poolasse tagasi

Rootsit külastav Poola välisminister Wojtaszek ütles poola kultuuriinstituudi koosviibimisel, et Poola ei muuda oma poliitikat Poolast väljarännanud juutide osas, nad ei pääse Poolasse.

Rootsi välisminister omakorda avaldas samal ajal pressikonverentsil lootust, et need tingimused muutuvad. Ilmselt oli Poola välisminister oma kolleegiga vesteldes olnud viisakam kui poolakate ees.

USA proovis uut pommi

WASHINGTON — USA ekspertide allikaist avaldati, et USA sõjavägi on teinud katseid vähemalt ühe ülisalajase „inimesi tapva" neutronpommiga. Samal ajal on Pentagonis neutronpommi vastu protesteerijad määrinud oma verega ehituse sambaid. Politsei arreteeris neli neist riigivaranduse hävitamise eest.

Küsimus on poliitiliselt väga tundlik ja Washingtonis ametivõimud keeldusid kinnitamast või eitamast teateid, et seda relva on juba katsetatud Nevada maa-aluses katsepaigas. Nad ütlesid ainult, et iga katsetatav pomm peab sellised katsed läbi tegema.

Uudis neist katseist tuli allikaist mis on lähedal USA aatomrelvade katseprogrammile Nevadas. Mainitakse, et plahvatus, või plahvatused sooritati katsekoobastes 70 miili Las Vegasest põhja pool, võimalik ,et juba möödunud aastal.

Neutronpommil on 800 korda suurem kiirgusvõime kui tavalisel arstlikul röntgenil ja see on ettenähtud inimeste surmamiseks,
kusjuures pommil on plahvatusel ainult kümnendik sellest kuumusest, mis on tavalistel aatompommidel. Tulemuseks on, et peagu kõik inimelu poole miili raadiuses hävitatakse, kuna ehitused, sõidukid ja muu varandus säilub.

Just enne kui Kongress lahkus möödunud juunikuu viimasel reedel oma kümnepäevasele puhkusele, siis senaatorid, kes olid pommi vastu, katsusid ebaõnnestunult pommi produktsiooni summade elimineerimist avalike tööde arvelt, kus need summad olid olnud seni peidetud.

Isegi parlament polnud teadlik sellest kui ta summad kinnitas.

Valgest Majast öeldi paari päeva eest, et president Carter otsustab augusti keskel kas kasutada neid summasid pommi ehitamiseks ja kas seda lisada USA sõjavarustuse arsenali hulka.

Hiina lendur põgenes Taivani

TAIPEI — Üks kommunistliku Hiina õhujõudude lennuüksuse juht põgenes möödunud neljapäeval Taivani oma Mig—19 võitluslennukiga põhjusel, et ta ei suutnud elu Hiinas enam välja kannatada. Ta põgenemine kutsus peagu esile uue õhusõja kahe Hiina vahel viimase 18 aasta jooksul. Visates pärast maandumist oma punase tärniga mütsi maha, hüppas ta välja juhiruumist ja ütles grupile rõõmsaile rahvusliku Hiina õhujõudude ohvitseridele, kes talle tere tulemast ütlesid, et „seltsimehed, kommunistid on mind sundinud selleks sammuks. Ma tulin siia vabadust ja inimõigusi leidma, mis Hiinas täielikult puuduvad."

Ta ütles, et Hiinas on praegu suur segadus ja lisas, et osa inimesi nälgivad. Lendur ütles siiski, et ta on väga kurb kuna ta pidi jätma oma kaks tütart ja poja Hiinasse, kuid avaldas lootust, et ükskord nad pääsevad sealt välja.

Lendur Fan Yuan-yen on siiski kohe rikas mees, kuna rahvuslik Hiina on juba aastaid pakkunud 5.000 untsi kulda, mis praegu teeb 700.000 dollarit, kommunistlikule õhujõudude ärahüppajale.
Fan oli neist neljas.

Sõjajõudude allikaist on öeldud, et Fan oli patrulllennul piki rannikut Taivani väina kohal olles lennueskaadri juhiks. Äkki ta tegi pöörde itta ja lendas otse õhuruumi, kuhu kommunistlikud ega rahvuslikud lennukid tavaliselt ei lenda.

Sekundite jooksul Fan andis raadiosignaali Rahvusliku Õhujõudude lainepikkusel, et ta soovib ära hüpata.

Viimased 15 aastat on Rahvuslik Hiina hoidnud selle lainepikkuse päeviti avatud õhutades kommunistliku Hiina lendureid ärahüppamisele. Rahvuslik Hiina aga saatis oma lendurid üles, et anda Fanile kaitset võimaliku rünnaku vältimiseks ta oma kaaslaste poolt.

Kanadas ei tule sel aastal üldvalimisi

VANCOUVER — Kanada peaminister Pierre Trudeau mainis Vancouveris kohalikule televisioonijaamale antud jutuajamisel, et ta ei kuuluta käesoleval aastal välja parlamendivalimisi. Peaminister mainis, et valimised ei annaks talle parlamendis tugevamat positsiooni ja mandaati kui ta seda omab praegu.

15 naist vangistati Belgradis

Belgradi konverentsi avatakstiks on 15 demonstreerida kavatseva naise vangistamine, demonstratsioon oli suunatud juutide kohtlemise vastu N. Liidus. Naised ja taani raadioreporter Oswalt Stein arreteeriti enne kavatsetud demonstratsiooni hotellis ja viidi lennujaama. Skandinaavlased, nende hulgas rootslanna Dagny Kaplan, saadeti lennukiga Kopenhaagenisse.

Jugoslaavia välisminister hoiatas „vaenulike jõudude" eest, kes tahavad takistada konverentsi. Amnestia anti umbes 100-le vangile, nende hulgas polnud poliitilisi.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $28.—, poolaastas $14.50 ja veerandaastas $8.—, kiripostiga aastas $46.—, poolaastas $23.50 ja veerandaastas $12.50

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $30.—, poolaastas $15.50 ja veerandaastas $8.50. Kiripostiga USA-s: aastas $51.—, poolaastas $26.— ja veerandaastas $14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $60.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Moskva ja eurokommunistid

Moskva äsjane terav kriitika Hispaania kommunistliku partei peasekretärile Santiago Carillo'le laseb teha oletusi, et N. Liidu ja Euroopa kommunistlikkude parteide juhtide vahekorrad ei ole kõige paremad. Juba varem on Itaalia ja Prantsusmaa kommunistlike parteide juhid lasknud mitmel puhul välja paista, et nad tahavad ajada iseseisvat poliitikat ja ei taha alluda Moskva korraldustele ning nüüd pärast Hispaanias toimunud parlamendivalimisi, milledest kommunistid võtsid osa täisõigusliku parteina, on nendega aktiivselt liitunud ka Hispaania parteijuht.

N. Liidu kommunistliku partei korraldusi ja sihtjooni ignoreerivatele Euroopa kommunistlike partei tegelastele on antud iseloomustav nimi ja tembeldatud nad eurokommunistideks. Lähemalt iseloomustades mõeldakse eurokommunistide all neid läänemaailma kommuniste, kes on kaotanud lootuse revolutsiooni teel võimule pürgimiseks ning taotlevad selle asemel valitsemisohjade haaramist demokraatlike parlamendivalimiste kaudu. Samal ajal on nende parteide juhid mitmel puhul väitnud, et nende lojaalsus ei kuulu esmajoones N. Liidule kui „maailma esimesele sotsialistlikule maale", vaid oma riigile ja rahvale, milline seisukoht on teravaks okkaks Brezhnevi ja tema abiliste silmas.

Välispoliitilised eksperdid, kes on lähemalt analüüsinud Itaalia, Prantsusmaa ja Hispaania kommunistlikkude parteide juhtide hoiakut, mainivad, et kuigi kõik kolm juhti mahuvad eurokommunisti mõiste alla, on nende poliitilised kreedod siiski mitmeti erinevad. Hispaania kommunistide juht Carrillo on Moskvale kõige tülikam ja mitmed tema seisukohad on vene juhtkonna poolt tembeldatud „kodanliseks demokraatiaks". Teistest eurokommunistidest asuvad itaallased keskmisel joonel, kuna Moskvale kõige meelepärasemat poliitikat ajavad prantslased.

Carrillo kinnitab Brezhnevi suureks meelehärmaks, et Venemaal ei ole demokraatlikku, kommunistlikku ja isegi mitte sotsialistlikku riigikorda. Itaalia parteijuhid väidavad samal ajal tagasihoidlikult, et Venemaal rakendatud kommunistlik süsteem võib hea olla venelastele, kuid kuna itaallased on venelastest erinevad, siis tuleb ka riikliku süsteemi rakendamisel seda arvestada. Prantslased on eurokommunistidest näiliselt kõige venesõbralikumad, kuna nad väldivad selle laadilisi teravaid diskussioone ning lülitavad vaikselt ja suurema kisa-kärata oma süsteemist välja need vene kommunismi õigeusklikud põhimõtted, mis neile ei sobi.

Praegu on raske ütelda kui suurel määral Euroopa suuremad kommunistlikud parteid on N. Liidu mõjuorbiidist välja libisenud ja kui suured väljavaated on eurokommunistidel iseseisvalt tegutseda. N. Liidu välispoliitiline nädalaleht New Weekly, mille veergudel tungiti kallale Hispaania kommunistliku partei juhile Carrillo'le, väidab, et iga maa korraldab oma asju mõningal määral teistest maadest erinevalt kuid ta lisab kategoorililselt, et „maailmas eksisteerib ainult üks tõeline ja teaduslikult põhjendatud kommunism."

Tundub, et paljud läänerriikide välispoliitilised vaatlejad ja kommentaatorid on liiga optimistlikud, kui nad loodavad eurokommunismist Moskvale suuremat komistuskivi. Kuid on ka neid ajalehti ja kommentaatoreid, kes lähenevad eurokommunistide probleemidele kaine pilguga ja ei tee endile mingeid illusioone. Nii näiteks kirjutab Lääne-Saksamaa mõjuvõimas „Frankfurter Allgemeine Zeitung", et eurokommunistid ei anna Ida-Euroopa inimõiguste eest võitlejatele oma toetust, mis on tingitud sellest, et Lääne-Euroopa kommunistlike parteide „aparaadid" on läbi imbutatud N. Liidule sümpatiseerijaist ning parteide „jalaväe" enamus on ikkagi venesõbralik. Parteide juhid katsuvad — üks rohkem teine vähem — pääseda Moskva mõjust, tunnevad aga end liikuvat petlikul pinhal ja annavad venelaste survele järele, kartes kukutamist parteijuhi kohalt.

Saksa ajalehe seisukoht tundub võrdlemisi asjalikuna ja realistlikuna ning annab meie arvates õiged alused eurokommunismile lähenemiseks.

K. A.

„Kui kena, härra Brezhnev, et mäletate mind Helsingist."

Okupandid võrgutavad balti pagulasnoori

Mida õpetati läti pagulasnoortele möödunud aastal Lätis toimunud suhtlemiskomitee kursustel

Juunikuu lõpul toimus okupeeritud Eestis teatavasti eesti keele ja kirjanduse kursus pagulusest saabunud noortele, mis oli esmakordne ametlik katse meelitada vabaduses sündinud ja kasvanud eesti noori „sõbralikule suhtlemisele" N. Liidu okupatsiooni all kodumaaga. Mõningate andmete järele võttis neist kursustest osa eesti noori Kanadast, Ühendriikidest ja Rootsist, kusjuures kindlad arvud puuduvad, kuid tõenäoliselt oli osavõtjate arv võrdlemisi väike. Seni ei ole toimetus veel andmeid saanud Tallinnas toimunud kursuse kohta, kuid Rootsis ilmuv eesti ajakiri „Rahvuslik Kontakt" annab oma viimases numbris ühe läti noore andmetel ülevaate samalaadsest kursusest lätlastele, mis toimus juba möödunud aasta augustis ning selle kirjelduse kohaselt võime järeldusi teha ka Eestis toimunud kursuse kohta.

N. n. „kultuurisidemete komitee" poolt korraldatud kursus läti noortele väljaspool kodumaad toimus 16.—17. augustini Riia Jurmalas. Esimesed teated kursuse kohta levitati välis-lätlastele määratud raadiosaates „Dzintarkrasts" (Merevaigurand) ja ajalehes „Dzimtenes Balls (Kodumaa hääl). Võib ütelda, et reklaam ei olnud kuigi õnnestunud. Suhtlemisühing oli nagu tavaliselt ülehinnanud oma propaganda ähtsust, uskudes, et nende saateid ja ajalehti ka tähelepanuga jälgitakse põgenike poolt. Tõsiasi aga on, et läti noored vabaduses loevad väga harva lätikeelseid trükiseid kodumaalt.

Kursus oleks peaaegu ära jäänud, sest väljakuulutatud viimaseks tähtpäevaks oli end üles annud vaid 5 osavõtjat. Suhtlemiskomitee poolt starditi siis erakirjade aktsioon üle mitme kontinendi, milles pakuti noortele prii reisi ja prii ülalpidamist Riias. (Varem oli osavõtumaks määratud 30 rubla ja reisi pidi igaüks ise maksma). See aktsioon andis ka tulemusi.

SUHTLEMISKOMITEE TEGEVUS

Kursus toimus läti keele, koorilaulu ja rahvatantsu tutvustamiseks. Peakorraldajaks oli suhtlemiskomitee, kes vastutas oma personaliga osavõtjate füüsilise ja vaimse heaolu eest. Kokkuvõttes võib nentida, et komitee sai oma ülesandega hästi hakkama, kuna vahenduse ülesanded oli antud noorematele jõududele — vanemad tuusad esinesid vaid avamisel ja lõpetamisel. Selle esimese kursuse juhatajaks oli helilooja P. Dambis.

Kursuse juhtkond püüdis väga näidata ja muljet jätta osavõtjatele täielikust vabadusest. Esimestel päevadel aga läksid vahekorrad kohe sassi, sest väljasttulnud noored ei tahtnud end allutada kollektiivse süsteemi reeglitele. Kursuslased paigutati elama ühte suurde villasse Bulduri kuurordis.

Viimanekui üks meist oli kogu aeg teadlik selles, et igat meie kõnelust kuulati pealt ja iga meie sammu jälgiti. Mitmeil juhtumeil võidi selgelt konstateerida isiklike asjade läbituhnimist jm. Kõik see aga sündis „sõbralikult, viisakalt ja osavalt". Et teostada järelvalvet meie üle, selleks oli villas alaliselt üks või mitu suhtlemiskomitee tegelast. Igal neist näis olevat sama ülesanne, kuid ainult üks neist sai meie kõikide sümpaatia osaliseks. Sellel lubati siis olla kursusega kontaktis kuni lõpuni. Kõikjale kus liikusime, viidi meid koos ja toodi grupina: loenguile, sööma, väljasõitudele.

Kursuse kava oli koostanud suhtlemisühing koostöös eri spetsidega. Muusika- ja rahvatantsusektsiooni kava oli viimistletud ja kõrge kvaliteediga. Loengud läti keele alal olid aga kiiruga kokku klopsitud, oli kursuse nõrgem lüli, mida mõnevõrra päästis ainult ettekandjate entusiasm.

Riia raadio ja ajalehed avaldasid teateid kursusest ja lõppolemisest koguni paar minutit TV-saates.

Meile jäi mulje, et kursusest taheti laialt teateid levitada. Huvi näiski olevat üsna suur. Usutlused osavõtjatega toimusid aga ootamatult ja ettevalmistamatult. Ühel juhul lõigati intervjuust jupp välja, üldiselt avaldati need muutumatult.

KURSUSEST LÄHEMALT

Kursuse avamine toimus 17. augustil suhtlemiskomitee lokaales. Sellest võtsid osa suhtlemisühingu juhtivad tegelased, erisektsioonide esindajad, mitmed ajakirjanikud ja kursuslased. Lõputõhtul oli aga veelgi suurem pidu. Kursuslastel lubati kaasa kutsuda niipalju sugulasi ja tuttavaid kui nad soovisid. Kohal olid jällegi ajakirjanikud, parteitegelased jt. kokku ca 150 isikut. Kursuslaste jaoks oli koostatud üsna lai programm, milles ette nähtud ka nende esinemine. Programmile järgnes diplomite väljajagamine osavõtjaile. Kogu tseremoonia filmiti ja mängiti sisse raadio jaoks. Fragmente sellest esitati järgmisel päeval saateis, kuid materjaliks on seda kasutatud ka hiljem.

Pärast ametlikku osa toimus kokteel-party Jurmalas, mille kestel fotografeeriti õhtuks eraldi kohale kutsutud fotograafide poolt.

Partyle oli ekstra väljavalituna kutsutud ka kohalikke noori suhtlemisühingu poolt.

Kursuse järgi võis iga osavõtja veel oma käe peal jääda kas kolmeks või kuni kümneks päevaks Riiga. Kursuslased võisid elada nende päevade kestel kas ühisvillas või kolida sugulaste juurde. Kursuse lõpul kutsuti mitmeid osavõtma arutlusest teemal, mis olid vead ja kuidas korraldada järgmisi kursusi paremini.

Suvekursusest võttis osa 12 eksiil-läti noort. Selleks, et end ette valmistada, valisid erimaadest sõitjad ühise reisitee üle Helsingi, mille kestel arutati kõike ettenägematut. Hiljem arutati samuti kõik vahejuhtumid omavahel läbi. Kaks osavõtjaist, kelledel oli kogemusi suhtlemisühinguga, täitsid n. ö. mitte-ametlike kontakipidajate rolli. Pikapeale ei saanud nad oma mängu enam varjata, kuna grupp tegutses ühiselt ja hoidis kokku. Pealtkuulamiste pärast toimusid omavahelised kõnelused ja tähelepanekute arutelud nelja silma all väljas.

Peaprintsiibiks oli, et kursuslased esinevad viisakalt, heas tujus ja püüavad pingutada end, et kõikjal jätta head muljet. Sellega saadi ka üsna hästi hakkama. Loengupidajad oli üllatunud osavõtjate teadmistest kui ka huvist kuulata nende juttu. Omavahel oli lepitud kokku, et keegi ei püüa loengutest kõrvale hoida.

Vabal ajal tegi igaüks mida soovis, informeerides aga alati oma „kadumisest" kaaslasi.

Viimaks lepiti omavahel kokku, kes tegelesid vahtide hoidmisega ja nendega klaaside tõstmisega ja mis järgus. Ülejäänud osavõtjad püüdsid end rahuldada eraviisiliselt. Loengutel esitati ohtralt küsimusi kui ei saadud asjast aru või kui mõni tegelane hakkas liig paksu propagandat ajama. Sellest oli ka kohe kasu. Välja arvatud üks juhus loobusid kõik referendid labasest propagandast.

KURSUSE EESMARKIDEST

Ühelgi kursuslasel ei tekkinud muljet, et kursus olid korraldatud eksiilnoortele rahvuslike tunnete äratamiseks. Kellegile ei jäänud ka saladuseks, miks seda tehti.

Tõsiasi on, et suhtlemiskomitee eksiilnoortega kohtumise võimalusi ära kasutab oma kartoteegis uute andmete kogumiseks. See noodatõmbamine on aga viletsa saagiga, sest tavalised pagulasnoored teavad väga vähe eksiilorganisatsioonide tööst ja tegevusest või sellest, mis toimub

(Järg lk. 6)

Kommentaarid

Julmadel diktaatoritel on maagiline mõju primitiivsetele ühiskondadele. Nii mainitakse, et äsja Aafrikas Libreville'is toimunud Aafrika riigipeade konverentsil oli avalikkudel esinemistel kõige populaarsemaks meheks Uganda diktaator Idi Amin. Niipea kui see monstrum kusagil avalikkuses oma nägu näitas, tervitasid teda rahvahulgad suure aplausiga, mille osaliseks ei saanud ükski teine riigipea.

Asja selgitas üks lahtise peaga ja filosoofilise kallakuga mustanahaline kongressi delegaat, kes mainis, et Amin on kogu Aafrikale häbipleki, kuid samal ajal on ta kõige populaarsemaks meheks siinsel kontinendil. Tema suuruses ja arrogantsuses peitub mingisugune müstika, mis köidab läbilõike aafriklast. Kui aafriklased peaksid valima endile kuninga ,siis oleks võitjaks Amin, ütles delgaat.

See lugu meenutab ühte peatükki Ühendriikide ajakirjaniku Hedrick Smithi hiljuti ilmunud raamatust „Venelased", kus ajakirjanik, kes oli „New York Timesi" büroojuhatajana viibinud pikemat aega Moskvas, analüüsis tavalise venelase hingeelu. Hendrick Smithi vaatlustest ja vestlustest venelastega võib järeldada, et paljud venelased hindasid samade müstiliste tunnetega Stalinit nagu aafriklased hindavad Idi Amini. Ameeriklasele mainiti sageli, et Stalini ajal oli Venemaal kõva kord majas ning Stalinit ei respekteeritud mitte ainult Venemaal vaid ka välisriikides. Sellest võis järeldada, et venelased ihkasid endile teist Stalinit.

Tundub, et mida primitiivsem on ühiskond, seda suurem mõju on terrorile baseeruval rezhiimil ja seda rohkem respekteeritakse terrorisüsteemi rakendavat diktaatorit. Venelased on alati harjunud kummardama bojaare, vürste ja tsaare ning austavad ka punaseid tsaare vaatamata sellele, et nad nende rezhiimide all kannatavad ja vaevlevad.

*

President Carteri äsjane otsus uue B—I tüüpi pommilennuki produtseerimisest loobumiseks ning selle asemel Cruise nimelise raketi tarvitusele võtmiseks ei ole olnud suureks üllatuseks mitte ainult ameeriklastele vaid ka venelastele. Strateegiliselt tähendab presidendi otsus seda, et Ühendriikide sõjalise võimsuse üheks alustalaks ei ole mitte enam mehitatud suured pommilennukid, vaid nende asemele võetakse tarvitusele uued relvad — n. n. cruise raketid, mis täiendavad seniseid kaugrakette. Seni kasutamisel olnud B—52 tüüpi suured pommilennukid jäävad veel käiku 1980. aastani ning seejärele jäävad ameeriklaste kallaletungirelvadeks ainult raketid.

(Järg. lk. 3)

Tõsta lipp!

Soome ajalehtede liidu poolt avaldati jaanipäeva laupäeval ilmunud ajalehtedes alljärgnev tekst:

Selle auks, et Soomel täitub tänavu 60 aastat, et Soome iseseisva riigina võtab mitmel viisil osa rahvusvahelisest koostöost, et meil on vaba, arukas ja mitmekülgne ajakirjandus, et ajaleht tuleb igal päeval meie koju ja räägib, mis juhtub Soomes ja mujal maailmas, et on ilus, päiksepaisteline päev ja tundub toredana olla soomlane, et meil on ilus sini-valge lipp, mis palju kordi on spordivõistlustel tõusnud kõrgemate hulka ja toonud pisara meie silmanurka, et jaanipäeval on Soome lipu päev, — sellepärast tõsta lipp kõrgele. See teeb väiksestki sündmusest palju pidulikuma sündmuse. Ja see on meie kõikide soomlaste õigus.

Moskva tsenseeris USA saadiku kõnet

MOSKVA — Ühendriikide iseseisvuse aastapäeva puhul on olnud kombeks, et venelased annavad oma televisioonisaadetes Ühendriikide Moskva saadikule võimaluse paariminutiliseks sõnavõtuks. Käesoleval aastal aga jäi saade ära, kuna venelased nõudsid saadik Malcolm Toon'ilt tema kõnest selle osa välja jätmist, milles ta puudutas president Carteri inimõiguste nõudmise poliitikat. Saadik keeldus oma kõne muutmisest, mille järele vene võimud panid saatele peale oma veto.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

16. ja 17. juulil on valvearstiks dr. A. Peters, tel. 766-7611.

„Tuulest viidud" vene keelde

Moskvas töötatakse praegu omaaegse kuulsa bestselleri Margaret Mitchelli 1936 ilmunud USA kodusõja kujutava romaani „Tuulest viidud" venekeelse tõlke kallal. Romaan pole varem vene keeles ilmunud. Moskva operetiteater soovib esitada 1970 Ameerikas tehtud dramatiseeringut romaani ainetel.

Venelased tõlgendavad rahvusvahelist Berni konventsiooni, millega nad 1973 ühinesid, omal viisil: nende meelest pole vaja maksta honorari teoste eest, mis on ilmunud enne aastat 1973 . . .

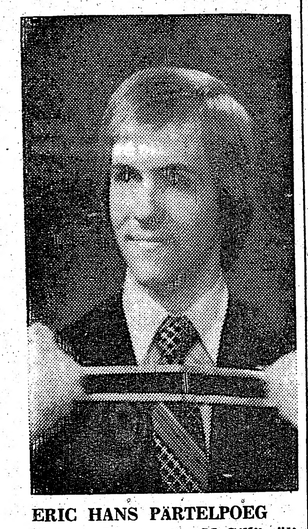

ERIC HANS PÄRTELPOEG lõpetas Montrealis McGill'i ülikooli kuldaurahaga. Eric-Hans on insener Ants Pärtelpoja poeg. Ta on sündinud 4. aug. 1955. a. Montrealis ja lõpetas seal St. Laurent High Schooli. Õppis alates 1972. a. Montrealis McGilli ülikooli metallurgia inseneri teaduskonnas saades heade õppetulemuste tõttu terve rea tunnustusauhindu ja stipendiumeid. E. H. Pärtelpoeg lõpetas 19. juunil k. a. McGilli ülikooli metallurgia inseneri teaduskonna Birks'i kuldmedaliga „with Great Distinction". E. H. Pärtelpoeg kuulub akadeemiliselt korporatsioon Ugalasse.

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

President Carter mainis, et ta tegi oma otsuse nii majanduslikel kui ka sõjatehnilistel kaalutlustel. Iga uue B—I tüüpi pommilennuki valmistamine oleks Ühendriikide maksumaksjatele läinud maksma 100 miljonit dollarit kuna Cruise rakett maksab ainult pool miljonit dollarit. Sõjalised eksperdid kinnitavad, et Cruise rakett on sama revolutsiooniline relv nagu seda oli aatompomm. Cruise rakett liigub umbes 250 jala kõrgusel ning helist madalama kiirusega, mistõttu raketi avastamine on raske. Ta lennuraadius on umbes 1000 miili ja ta tabab täpselt ettenähtud märki. Praegu on ameeriklased katseid sooritanud 700 miililise lennuraadiusega Cruise raketiga, kuid praegu on konstrueerimisel raketid, mis on võimelised tabama 1500 miili kaugusel asuvaid märke. Cruise rakette on võimalik välja tulistada suurtelt lennukitelt vaenlase piiri äärsetelt aladelt ning tulevikus kavatsetakse konstrueerida ka selliseid Cruise rakette, mis lastakse välja allveelaevadelt.

On loomulik, et sellise uue revolutsioonilise relva tarvitusele võtmine lööb venelaste plaanid segi ja see uus relv võib kujuneda komistuskiviks N. Liidu ja Ühendriikide vahelistel läbirääkimistel tuumarelvade piiramiseks. Samal ajal peavad Moskva strateegid hakkama plaane pidama, kuidas ennast uue relva vastu kaitsta ja tõenäoliselt kulutatakse selleks miljardeid. Kuid praegu ei saa isegi venelased salata, et Cruise rakett on ülimalt efektiivne relv ning selle vastu on raske leida kaitsevahendeid.

AMI

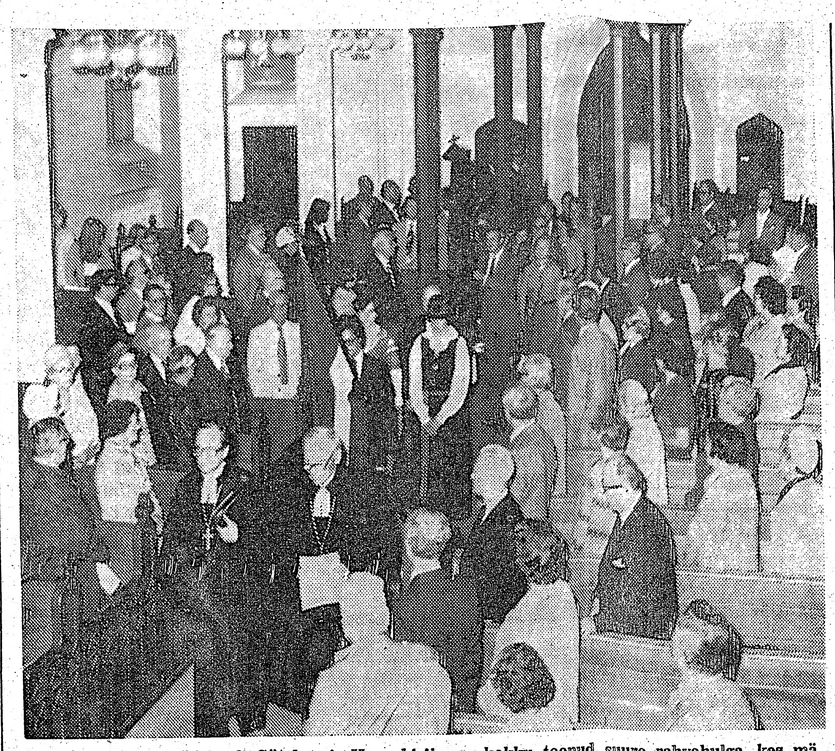

Küüditamispäeva aktus oli Göteborgis Haga kirikusse kokku toonud suure rahvahulga, kes mälestasid surma saadetud rahvuskaaslasi.

„Pole aega töötamise lõpetamiseks"

92-aastane eestlane Ühendriikides ikka veel igapäevases tööprotsessis

Worcesteris, Mass. ilmuv ajaleht „The Evening Gazette" avaldas hiljuti esileheküljel kahe veerulise artikli koos fotoga eestlasest Oskar Lasbergist, kes on 92-aastane, kuid töötab ikka veel Astra Pharmaceutical Products, Inc. juures.

Aprillis tähistati tema töökohal ta 25. aastast tööaega. Kohale oli toodud kook, karastusjooke ja kompanii esimehe ning teiste kompanii juhtide poolt allakirjutatud tõend, kus väljendati tunnustust nende 25-e aasta eest, mis O. Lasberg on töötanud kompanii juures. Mõned tegid veel nalja, et järgmise 25-e aasta pärast on veelgi suurem pidu ja Lasbergi tööjuhataja Astra turustamise osakonnas ütleski, et kui leidub keegi, kes seda olla võiks, siis on see Herr Lasberg.

„Herr" on austav tiitel, mille Lasbergi kaastöölised on talle andnud tundes suurt respekti tema vastu.

Lasberg on 92-aastane. Ta on sündinud 1884. a. kooliõpetaja pojana Karitsas, Eestis. Lasberg müüs noorena hobusevankriga ringi sõites riidekaupa ning on tulnud läbi kahest maailmasõjast, reisides Saksamaal, Austrias ja Itaalias, jõudes lõpuks Ameerikasse, kus ta leidis uue elu.

1952. a. 67-aastasena, üks aasta pärast seda kui ta asus siia maale diipiina, alustas Lasberg oma uut karjääri Astra juures. Põhjus uuesti tööle asumiseks vanuses, kus enamus mehi mõtlevad pensionile jäämisele, on põhimõtteline. „Elamiseks pead sa töötama," ütles ta, „diipiina sa kas ujud pinnal või vajud põhja. Mugavam on olla pinnal."

Kaks korda oma eluajal — vene revolutsiooni ajal 1918 ja jälle 1940 kui Venemaa võttis Balti riigid „oma kaitse alla", kaotas Lasberg oma kodu, äri ja varanduse. Jälle tuli uuesti alustada.

Lasberg elab oma tütre Tamaraga Paxtonis.

Tütar on Astra juures ostuosakonna mänedzheriks ja sai oma isale koha sama kompanii juurde lühikest aega pärast seda kui nad mõlemad jõudsid Itaaliast Ameerikasse.

Nende käendajaks oli Trinity Lutheran kirik.

Kuigi Lasberg valdab vabalt kolme — eesti, vene ja saksa — keelt, siis ingliskeel pole tal tugev ja tütar oli ajakirjanikule andmete andmisel tõlgiks. Tütar rääkis kuidas nende kodu 1940. aastal üle võeti kohalikuks kommunistide peakorteriks. Ta jutustas ka nende elust Saksamaal, kus ta pidi minema haiglaravile ja ta isa jalutas igal päeval 12 miili nende kodust haiglasse teda külastama.

„Meil ei olnud raha ja mu isa tahtis teha korve, et neid mulle kinkida. Aga varsti müüs ta neid pajuvitsdest punutuid ka teistele naistele," seletas Tamara Lasberg.

Kui nad 1944. a. emigreerusid Itaaliasse, pidi Lasberg teenima elatist korvide punumisega.

Ta ei mõistnud itaalia keelt ja talle polnud saadaval ühtki teist tööd.

1951. a. tulid nad Ühendriikidesse ja 1952. a. Worcesteri. Seal leidis tütar töökoha Astra juures nii enesele kui ka isale, kes soovis töötada, kuna nad ei saanud elada ühe inimese teenistusest.

25. a. jooksul Astra juures on Oskar Lasberg töötanud mitmesugusel tööl, lõpuks saades liikmeks turustamise teenistujate grupis. Pärast 1960. aastat on ta olnud tellimiste vastuvõtjaks, kogudes ja organiseerides kirjanduse ja teiste materjalide postitamist arstidele ja hambaarstidele kompanii programmide edutamiseks.

Ta kõrvalharrastuseks on reisimine, lugemine, aiatöö ja lindude vaatlemine. Isa on koos tütrega rännanud läbi Euroopa, peagu kõik raudeesriidest läänepoolsed maad. Tema õuel on neli linnutoitmise lauda ja puudel linnupuurid.

Koju tulles on tal alati esimeseks tööks lindude toitmine.

Kuidas on lugu pensionile minekuga? küsis ajakirjanik.

Astra kompaniil pole kindlapiirilist pensioneerimise aega. Kui üks mees soovib töötada ja ta on võimeline töötama ja talle on tööd anda, siis ta võib töötada nii kaua kui soovib. See sobib Lasbergile, kes ütles:

„Mul pole aega töötamise lõpetamiseks.

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 699-5295
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Kodumaa uudiseid

TARTU — 17. veebruaril sündis Tartu saja tuhendes elanik. Nüüd märgitakse seda sündmust Emajõe kaldal Mare Mikofi poolt valmistatud dekoratiivskulptuuriga, kus pronksist laps on graniidist juubelinumbril.

TALLINN — 19. juunil toimusid okupeeritud Eestis rajoonide, linnade, alevite ja külade saadikute nõukogude valimised. Saadikud valiti 15 rajooni, 33 linna, Tallinna 4 linnarajooni, 26 alevi ja 194 küla nõukogusse. Valijate nimekirja oli kantud 1.003.420 hääleõigusega isikut, hääletamisest võttis osa 1.003.324 inimest ehk 99,99%. Saadikute hulgas on 7294 töölist ja kolhoosnikut, 4845 partei liiget ja liikmekandidaati. Sooliselt on valituist 5330 naist.

TALLINN — Eestis on mitmed murded uue ühiskonna vormimisel kaotsi läinud ja teised on hävimise ohus. Emakeele Selts kuulutas välja järjekordse sõnavara ja kohanimede kogumise võistluse, et kaduvat keeleteadusele päästa.

TALLINN — Pildi sellest kuivõrd rohkesti Eesti põlevkivivarusid hävitatakse, annab käesoleva aasta esimese poole väljakaevatud põlevkivi hulk. Kuni 23. juunini oli kaevatud 14.050.000 tonni põlevkivi.

TALLINN — Eesti Ülemnõukogu presiidiumi vastava seadluse põhjal said teenelise kirjaniku aunimetuse Ellen Niit (Kross), Mats Traat ja Enn Vetemaa. Esimene on tuntud liiurikuna, kelle lasteluule on väga hinnatud. Teised kaks on prosaistid.

PÄRNU — Lydia Koidula nimeline teater Pärnus tõi lavale Tammsaare teose „Uurimisel" järgi dramatiseeritud lavateose „Otto Almari nägemus". Tammsaare jutustus valmis 1907. a. mil karistussalgad olid lõpetanud oma tegevuse. Sügisel on teatril ettenäha veel teine Tammsaare lavastus näidendist „Kuningal on külm".

● Sitsiilias elav Mirjam Pori-Amari viibis külaskäigul USA-s ja Kanadas. Ta külastas tuttvaid Winnipegis, Montrealis ja Torontos võttes viimases osa ka prl Varango ja Kopvillemi pulmapeost Seedriorul. Ühendriikides külastas ta Baltimores elavaid ema ja õe, Juta Tarieni perekonda.

Soome tugevndab Lapimaa kaitset

Rahvusvaheline huvi Soome Lapimaa vastu on viimasel ajal tugevasti kasvanud ja Soome kavatseb oma seal olevate sõjaväeüksuste tugevuse kolmekordseks tõsta.

Hiljuti Soomes viibinud Reuteri kirjasaatja James Foley järgi soomlased kardavad, et Lapimaa võiks võimaliku ida ja lääne konflikti puhul sattuda oma suure strateegilise tähtsuse tõttu sõjatallermaaks. Tema teada vägede tugevndamise põhjuseks ei ole siiski see, et Soome ja N. Liidu vahekord oleks aasta jooksul jahenenud.

Soome Lapimaal on Sonkyläs praegu paigutatud jäägripataljon, mis on Soome rahuaegsetest jäägripataljonidest kõige tugevam ja kõige mitmekülgsemalt varustatud.

Kavatsus on muuta see pataljon brigaadiks, millesse kuuluks üksusi kõigist relvaliikidest.

Viie viimase aasta jooksul on Lapimaale toodud üks õhujõudude eskadrill, üks õhutõrjepataljon ja peale selle on Lapimaa piirivalves alustatud noorsõdurite väljaõppega.

Soome sõjaväelised ja diplomaatilised esindajad, kelle nime ei ole nimetatud, ütlesid Foleyle, et N. Liit on muutnud Põhja-Euroopa poliitilist ja sõjalist olukorda relvade ja vägede toomisega Murmanski alale.

Üks kõrgem sõjaväelane ütles, et „sellest alast on tegelikult kujunenud maailma kõige suurem kindlus ja samaaegselt maailma kõige suurem märklaud. Ja meie elame selle äärel."

Reuteri andmetel saab Soome Rootsist juurde Draken-hävitajaid Lapimaa kaitse tugevndamiseks. Üks kõrgem Soome õhujõudude ohvitser ütles Foleyle, et sõjaolukorras võib NATO tunda kiusatust rünnata Soome territooriumi kaudu N. Liidu raudteid ja maanteid. Samal ajal võiks ka N. Liit kaalluda lende üle Soome, et lõigata ära Põhja- ja Lõuna-Norra vahelised ühendusteed.

Sama ohvitseri järgi suurendaks Lapimaa tähtsust veel see, kui Barentsi merel tekkiv hiiglaslik meresõda muudaks Põhja-Norra lennukitele juurdepääsmatuks. Oma mõju Lapimaa strateegilistele tähtsusele avaldavad ka Norra vete võimalikud õlitagavarad põhjas ja samuti Norra ja N. Liidu lahkarvamised Barentsi mere piiridest ning N. Liidu mõju kasvamine Teravmägedel.

Ilmselt oli kevadel toimunud president Urho Kekkoneni ja N. Liidu Helsingis oleva suursaadiku V. S. Stepanovi ühine suusaretk Loode-Lapimaale seoses nende küsimustega.

President Kekkoneni mais toimunud ametliku külaskäigu ajal Moskvasse kirjutati alla Soome ja N. Liidu vahelisele lepingule, mille soomlased ehitavad kaevanduslinna idapiiri taga asuvasse Kostamusse ja N. Liit maksab selle töö eest sealt saadava rauamaagiga (mille kvaliteet on aga kahtlane).

Osa soomlastest kardab aga, et nii Kostamuse kaevanduslinna kui ka sellest mõne võrra põhja poole asuvat Pääjärvi metsatöökeskust võidakse kasutada sõjaliseks baasiks.

T.

Näidend F. E. Sillanpääst

Soome kirjanikust, Nobeli laureaadist F. E. Sillanpääst on Panu Rajala kirjutanud näidendi „Töllinmäe doktor". Selle etendused toimuvad juba kolmandat suve kirjaniku sünnikoha läheduses asuvas keskuses. Organiseerijaks on F. E. Sillanpää selts. Kui esimesel aastal näidend kirjeldas kirjaniku elu nooremaid aastaid, siis tänavuses näidendi osas vaadeldakse ta elusündmusi kuni temast sai kõikide poolt tuntud ja teatud kirjanduslik meister.

Surid ja maeti koos

Agnes Taari ja ta abikaasa surm

Agnes Taar oli tuntud kirjatar, kelle sulest oli ilmunud nii lasteraamatuid, näidendeid ja jutustusi. Ta kaotas oma abikaasa möödunud aasta detsembris ja samal päeval või päev hiljem suri ka ise Eestis, olles astunud oma 80-ndasse eluaastasse.

Taari abikaasa oli elukutselt rohuteadlane Kajara (endise nimega Blaubrück. Oma kusteala kõrval oli ta ka muusik, tema erialaks oli orel. Nad abiellusid enne II maailmasõja puhkemist. Taar oli ütelnud, et kui ta mees peaks surema, siis tema seda ei jõua üle elada. Nii kujuneski.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$28.—	$30.—
Poolaastas	$14.50	$15.50
Veerandaastas	$ 8.—	$ 8.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$46.—	$51.—
Poolaastas	$23.50	$26.—
Veerandaastas	$12.50	$14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $60.—, poolaastas $30.50, veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 centi. Üksiknumbri hind 35 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „....." ..... 197.... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST SÕPRA

VLADIMER NIIT'u

mälestavad

ANU ja AUGUST ATTIK
MINNI ja KURT BÖSE perekonnaga
AUDREE ja GEORGE DRAY
BETH ja DAVID LUKE perekonnaga
DOROTHY ja ELWOOD LUKE
JOAN ja FRANK MALY
MARET ja REIN PAJO lastega
RISSA ja ELMAR PAJO
HILDEGARD ja VALDEKO PIKKAND
MEERI ja ERNST PRANTS
CHARLOTTE ja JIM PRENTICE perekonnaga
MARET ja ÜLO SIPSAKA
KATHLEEN ja ALEX STEPHENS
MIRRI, URVE ja LEO TAMBERG

Elu andis muret, vaeva,
Elu andis õnne ka,
Saatus juhtis elulaeva,
Et kõik pidi lõppema

OOTAMATULT LAHKUS MINU KALLIS MEES, ISA, ÄI JA MEIE ARMAS VANAISA

VLADIMER NIIT

Sündinud 27. okt. 1907 Kuressaares
Surnud 9. juulil 1977 Torontos

leinavad

NAINE ja
POEG perega

Puhka rahus!

ARMAST ÕDE

EHA ASSOR'it

sündinud 29. dets. 1921 Tartumaal
surnud 10. juulil 1977 Torontos

mälestavad vaikses leinas

õde THERESE perekonnaga ja
SUGULASED Kodu-Eestis

ARMAST SÕPRA

VLADIMER NIIT'u

mälestab

ENDEL MELL perekonnaga

KALLIST

EHA ASSOR'it

leinab kurbuses

M. SALU

VLADIMER NIIT'u

mälestab

OMA PRESS

VARALAHKUNUD ARMAST

EHA

mälestab

JAAN MÄNNISTE

ARMAST SÕPRA

EHA ASSOR'it

mälestavad

AINO GRANT perekonnaga
MARET ja ÜLO SIPSAKA

KAUAAEGSET PEREKONNASÕPRA ARMAST

EHA ASSOR'it

mälestavad vaikses leinas

KALJU JÖGI perekonnaga

HEAD SÕPRA

EHA ASSOR'it

surnud 10. juulil 1977 Torontos

mälestavad leinas

ENDEL ja ÕIE PEHME
ENN TAMM perekonnaga
ALFRED ja ERIKA KÄÄRAMEES

KAUAAEGSET SÕPRA

EHA ASSOR'it

mälestab

LINDA PADUMETS

KIRIKUD

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik,
(Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

Pühapäeval, 17. juulil väljasõit ja välijumalateenistus pr. H. Tiitsoni suvilas. Jumalateenistus kell 2 p. l., laululehed. Teejuhis äratoodud viimases koguduse ringkirjas ja ajalehtedes.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on teisipäeviti kell 6—7.30 õpetaja kodus. Muul ajal kokkuleppel.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja H. Rüdmik
P. O. Box 234, Toronto 18. Ont.
Tel. 233-5390
USUSÕNUMI RAADIOJUMALATEENISTUSED igal pühapäeval, homm. kell 9.30—10.00 lainel CHIC-790 kc.

Raadiojutluse teema 17. juulil: „JUMALA ARM".

Pühap. 17. juulil kell 3 p. l. JUMALATEENISTUS, laulu-ettekanded, jutlustab H. Söderholm.

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

JUMALATEENISTUS pühapäeval 17.. juulil kell 11 hommikul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

JUULIS asendab koguduse õpetajat õp. Tõnis Nõmmik, tel. 483-2478.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391
„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3—3.30 p. l. WHLD 1270 kc.

Kolmapäeval, 13. juulil kell 7.30 õhtul „Kolmapäevane kiitus". K. Raid kõneleb ja esineb tshellol. E. Medri — klaver.

Pühap., 17. juulil, kl. 11.00 homm. JUMALATEENISTUS, kõneleb K. Raid, solist A. Kaups. Kell 6.00 õhtul kuulutuskoosolek, A. Kahu.

Neljap., 21. juulil kell 7.30 õhtul kõneleb E. Toompuu.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
17 Frank Cresc.
Toronto 176
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

JUMALATEENISTUS pühap., 24. juulil kell 6 õ.

ÕPETAJA KÕNETUNNID igal teisipäeval ja neljapäeval kella 6—8 õhtul kiriku käärkambris.

◍ Põhja-Caroliinas ilmuv „Mc Dowell News" tõi sõnumi dr. vet. Viiu Linnust, kellele org-n Daughters of American Revolution'i (DAR) The Martha Pettigrew Chapter annetas DAR amerikanismi medali, mille nad annavad igal aastal ühele naturaliseeritud kodanikule tema väljapaistva tegevuse ja patriotismi eest. Kolm päeva hiljem tõi leht foto medali üleandmisest märkides allkirjas ka, et dr. Viiu Lind on auhinnatud veel kohaliku gaidiüksuse poolt tänumärgiga, mis gaidide poolt antav kõrgem tunnustus täiskasvanuile ja mille saaja kantakse „Who's Who Among American Women 1975—76".

ARMAST MEEST, ISA JA POEGA

HEINO TOHVER'it

sündinud 16. mail 1925 Tallinnas
surnud 4. juulil 1977 Torontos

mälestavad leinas

ABIKAASA
poeg LEMBIT
EMA.

HEAD SÕPRA

HEINO TOHVER'it

mälestavad vaikses leinas

VÄINO KÖRB
LEMBIT SÕMERMAA
perekondadega

UNUSTAMATUT SÕPRA

VALENTIN KOKLA't

leinavad perekonnad

VOLTRE
JUURAND
AUN
GLAASER
JAASON
KÄGU
PENT
TONDI
TUNDO

VALENTIN KOKLA't

mälestab kurbuses

EDUARD REBANE perekonnaga

LUGUPEETUD SEEDRIORU TEGEVLIIGET JA HINNATUD KAASTÖÖLIST

VALENTIN KOKLA't

mälestab sügavas leinas

SEEDRIORU JUHATUS JA PERE

IGAVIKKU KADUNUD

LEO TAMM'e

mälestavad sügavas kurbuses

vend HERMAN abikaasaga Torontos
õde SELMA abikaasaga Austraalias
vend FRIDRICH perekonnaga Rootsis

Muld ei mälestusi
matta jõua.

TALLINNA PAVILJONI JUHATUSE LIIGET JA KAUAAEGSET HEAD ABILIST

EHA ASSOR'it

mälestavad

TALLINNA PAVILJONI KOMITEE ja
KARAVANI SÕBRAD

ARMAST KAUAAEGSET PEREKONNASÕPRA

VALENTIN KOKLA't

mälestavad kurbuses

ARNOLD VOLTRE perega
REIN ja MURIEL
RUTT ja MATTI

Tänu kõikidele, kes hulgaliselt võtsid osa ja kaunistasid lilledega

LEO GUSTAV SUITS'u

kirstupanekut ja ärasaatmist. Olge tänatud lohutavate sõnade ja kaastunde eest rasketel tundidel ja ka kuulutuste eest ajalehtedes. Eriline tänu õpetaja Taulile, Korporatsioon Fraternitas Tartuensise vendadele, härra Kasele — skautide malevast ja härra Pihlbergile — RAUDHABEMETE perest.

LEINAJA LESK ja POEG perekonnaga

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)

Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

Dr. Lembit Puusepp surnud

Härnösandis suri kohaliku haigla röntgeniosakonna ülemarst dr. Lembit Puusepp 55 aasta vanuses.

Lembit Puusepp oli sündinud Tartus. Lõpetas Tallinnas gümnaasiumi 1940., jätkates õpinguid kolm aastat hiljem põgenikuna Rootsis, kus ta 1950 lõpetas Stokholmis Karolinska Instituteti arstina. Härnösandi haiglasse tuli dr. Puusepp ülemarstiks Lycksselest, kus ta oli samuti haigla röntgeniosakonna ülemarstiks.

Dr. Puusepp on veel teeninud St. Görani haiglas Stokholmis, Södertälje haiglas, Radiuimhemmetis Stokholmis ja Karolinska haiglas.

Leinama jäid abikaasa Greta ja lapsed.

Eestlaste esinemine

International Folk Festival Rochesteris, mis pidi toimuma laupäeval, 25. juunil, lükkus tugeva vihmasaju tõttu laupäevalt pühapäevale.

Eestlastele varutud alal, nägusa Eisenhardt Auditooriumi ees, kostis eestikeelset juttu ja korraldusi juba hommikul kella üheksast alates. Agarad Rochesteri eesti daamid prl. Alangu, pr. Kõva ja pr. Alleniga eesotsas korraldasid ja seadsid näituseks varutul laudu ja eksponaate.

Meeldivalt esitatud eesti käsitööde ja kunsti laud meelitas kokku suure hulga huvilisi. Esitati eriti palju küsimusi eestipäraste mustrite ja nahatööde kohta. Korraldajatel oli isegi raskusi mõnedele küsimustele vastamisega, sest väljapanekuks antud käsitööd ja ehteasjad olid kohalikult eestlaskonnalt laenatud ja mõne asja kohta oleks võinud seletusi anda ainult eseme tõeline omanik ise. Kohapeal levitati ka Rahvuskomitee poolt selleks otstarbeks saadetud Eestit tutvustavat voldikut „Estonia", mida huviga publiku poolt sirviti.

Muusikalise kava raames esines eestlaste osas Maia Allen akordioni muusikaga.

Kogu üritust võib hästi kordaläinuks pidada. Saavutati eesmärk — tutvustada Eestit ja ta omapära. Ka majanduslikult võib rahule jääda — kaeti kulud ja tuli lisagi Rochesteri eestlaste pangaarvele, mida saab jälle kasutada muudeks otstarveteks Eesti nime tutvustamisel. Peale ülaltoodute lõid näitusel agaralt kaasa veel pr-d Lepiksaar, Zelter ja Pinston koos tiitarde Tiina ja Lisaga ja Lisa Kurvits. Olgu ka öeldud suur tänu kogu rahvusgrupi daamidele, kes oma keetmiste ja küpsetamistega kaudselt kaasa aitasid kordaläinud üritusel. Oleks rõõmustav näha, et rohkem inimesi selliste ürituste tegelikul läbiviimisel kaasa aitaksid, sest üks „vahetus" hommikul kella 9 kuni õhtul kella kuueni käib meil kõigil üle jõu.

Koordinatsioon kogu osavõtnud rahvusgruppide vahel kulges sujuvalt pr. Ivi Kurvitsa juhtimisel, kes on Rochester Museum and Science Center'i poolt eriliselt selleks ülesandeks palgatud juba mitmendat aastat.

A. P.

Prof. J. Kaude loengutereisile Euroopasse

Prof. dr. med. Jüri Kaude Florida ülikoolist, Gainesvillest, lendab neil päevil Euroopasse Belgia ja Saksa röntgenoloogia seltside ühisel kutsel. Ta esineb Essenis toimuval kongressil loenguga neerupealise näärmete kasvajate röntgenoloogilisest diagnoosist. Düsseldorfis peab ta loengu röntgenoloogide väljaõppest Ühendriikides.

Saksamaalt siirdub prof. J. Kaude Itaaliasse, Milaanosse, kus toimub ulatuslik nõupidamine uurimuste tagajärgedest uute röntgenoloogiliste kontrastvahendite arendamisel. Nädalapäevalisel tagasiteel Gainesvillesse, Fla. viib prof. J. Kaude üle Dublini ja New Yorgi.

OTSIN KOJAMEEST

osalise tööajaga.

Helistada õhtul 293-4232.

MÜÜA

eraviisiliselt 10 aakrit maad.
Fox Lake, Huntsville, Ont. Kotkajärve naabruses.

Hel. Martin Craetz, tel. 881-2938

Eesti teadlase ettekanne teaduslikul konverentsil

SYDNEY (MK) — Rahvusvahelisel kõrva, nina ja kurguhaiguste arstide kongressil Buenos Aireses Argentiinas esines ettekandega Austraalia eestlane William Tõnisson, 36, kes lõpetanult psühholoogia alal Queenslandi ülikooli pühendus Austraalia tervishoiuameti teenistuses uurimustele, mis juhtub inimhäälega kuuldeaparaadist väljumise ja kuuldeorgani vahel.

Uurimus äratas rahvusvahelist tähelepanu ja tulemuseks oli Tõnissoni kutsumine arstide kongressile, kus osavõtjaid oli kogu maailmast, välja arvatud Roofsist, N. Liidust ja idariikidest, kus sõidust loobumise põhjused olid poliitilised.

Wintario uued võidud

Järjekordsel Wintario loterii loosimisel neljapäeval, 7. juulil, langesid viis 100.000-dollarilist peavõitu pileteile nr. 55902 seerias 48, nr. 26829 seerias 69, nr. 55813 seerias 55, nr. 78669 seerias 7 ja nr. 27369 seerias 13. Järgmine loosimine toimub 21. juulil.

Eesti võimlejaist rahvusvahelises ajakirjas

Rahvusvahelise levikuga võimlemisalane eriajakiri „International Gymnast", mida toimetatakse Californias, avaldas oma juuninumbris USA osas reportaazhi Little Ferrys, N. J. hiljuti toimunud VII distriktí ametlikest võimlemisvõistlustest. Selles on näidatud teiste hulgas ka Aiki Vinkmani ja Linda Pajusi kohaletulek lindiga võimlemises ja et eesti võimlejate grupp demonstreeris seal moodsa rütmilise võimlemise grupiesinemist. Avaldasime oma lehe veergudel peale võistlusi sellest lähema kirjelduse. „International Gymnast" märgib oma kirjelduses ka Anu-Irja Parmingu kui Ameerika Võimlemisliidu New Jersey osariigi Chairpersoni nime. (VES)

Kingad Lääne-Saksamaalt ● Tel. 533-8122

Prantsusmaalt, Austriast
Naiste ja meeste kingad.
Ekstra laiad suurused,
ka jalatoega

Patacsi Shoe Salon
480 Bloor W., Toronto 4, Ont.

FINN TASTE BAKERY

7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0624

Meilt saate maitsvaid saiu ja küpsiseid pidudeks ja igapäevaseks.

Äri suletud puhkuse ajal 18. juulist kuni 1. augustini.
Avatud jälle teisipäeval, 2. augustil.

Vere tuksuv leek valgel lehel

Ivar Ivask, Verikivi. Viies kogu luuletusi. 1973—1976. EKK 1976. 86 lk.

Ivar Ivask tõi esimesed eksemplarid oma uuest värsikogust „Verikivi" juba aastavahetusel Torontosse koos valikuga ta kujutavkunstilistest töödest. Samal õhtul ta andis põhijooned oma uuele kogule ja tähenduse nimesse peidetud mõistele. Niiid on olnud aega selle lahtilugemiseks, mis esimesel kokkupuutel näib olevat väga lihtne, süvenedes aga avab vägagi komplitseeritud loojaisiksuse oma pihtimusliku tundeeluga.

Luuletuskogu on jagatud nelja tsüklisse. Esimeseks „Colorado kangastused 1973", edasi „Iiri jõulud 1974", „Kreeka lihavõtted 1975" ja „Normani naasmised 1976". Need on neli eluaastat jagatud maade vahel kus luuletaja neil aastail on olnud. Verikivi kaudu on need sümboolselt siiski seotud Eestiga, sünnimaaga ka veel siis, kui päritud isa leerisõrmuse kaotas. Pikad reisid on maailma mõiste vähendanud, uusi elamusi andnud, aga side päritolumaaga on püsinud, see on koguni sügavama mõiste saanud, kus autori isiklik tundemaailm end avab intiimsemalt ja paljastavamalt kui üheski ta eelmises kogus. Lai maailm jätab kodutuse ja juuretuse tunde, aga selle kõrval on toimunud uus juurdumine Normani kuhu naasmised on kojumineku meeleolulised.

Kuigi luuletaja on neli eluaastat valinud, siis nende aastate jooksul läheneb ta tagasivaatavalt oma noorusmaale, minnes juurteniidikeste kaudu selle pinnani, kust esimesed elumuljed pärinevad. Ta tunneb, et ta on jõudnud oma eluea keskkohta, kui mitte juba üle ja registreerib seda nukrusega. Sellesse on käidud tee surunud alateadvusse elamuste lademed, mis läbipõimunud välismaailmast saadud muljetega, millest „luuletaja seab sõnu ritta edasi" (lk. 15). Vaatlused Colorados on sisepinnalised enese ja siinnimaa heiastused, kus praegune aeg ja üks eemal olev aeg on poeetilise tundeküllusega tasakaalustatud, kus „pagulane on õhujuurtega mangroov" (lk. 23) kes mullatagi edasi kasvab. Selles raamatus on siiski tundeid, kus „pinge ja ängistus, haigus ja surm/ nad palistavad sumeda äärena/ sinugi rohelist vaikelu päevade lembuses" (lk. 24).

Colorado heiastuste aastale järgneb pikema reisi aasta, „Iiri jõulud 1974". Siia on kogutud muljeid mida ta oma ligi kolmekuulise Iirimaal oleku ajal talletas. Selles aastas on ka külaskäik Tallinna pärast 30-aasta pikkust vaheaega, kus „võõrad võtsid vastu/ võõras keeles, võtsid ära luuletusi/ neile võõras keeles" (lk. 36) ja kust „siis sina lahkusid laupäeva keskel/ tänades ja alatiseks. Kuhu? Koju,/ mis koju? Mis Kodumaale? Ära/ üksindusse, tundmatusse. Alatiseks" (lk. 37). See on raske resignatsioon, kogemus kus „mõõn näitas elu liivapõhja" kuhu seni ulmepidi ikka sooviti minna.

„Kreeka lihavõtted 1975" on sõbra A. Aspeli mälestusele pühendatud, sobides oma ortodoksliku ja antiikkreeka usundlikkusega. Selles surematus Hellases tõuseb esile elu ja surma mõttekäik, kui sõber ja isa surevad ja sunnivad luuletajat küsima „Issand, Issand, kas oled koolnute/ või elavate saar?".

Kui ta Tallinna sadamas lahkudes tundis, et lahkub sealt koju, siis Norman on saanud selleks kohaks kus on jälle kohtumine kodu mõistega, tundega, kus on elu igapäev koos perekonnaga ja loominguga ja kus mõtted lademeina „lauasahtlisse koltuvad". Just siin on aega verekivi motiivi arendada, selle kaitsvat toimet küsida ja kadunud kivi jäädvustada sõnadesse, kuigi ta ütleb, et „mis muud on olnud minu luule/ kui üks ainus tohukiri —" inimesele kes „raamatukaasikus veedab oma päevi, /kuni paistab tähtede tähendus." (lk. 71).

Kogu on neli aastat loovisiku mõtteist, tähelepanekuist, mis keerlevad ta enese ümber, kus on aga kilde võõraist maadest, mida ta on kandnud enesega. Ta sisemaailma talub kaotusi, tunneb leina, aga jõuab kodu ja armastuse mõistete juures selgusele, mis tähendus on Normani väikelinnal, ta töödel ja töömeeleoludel „kuni vere tuksuv leek/ kumab kergelt/ läbi valge lehe" (lk. 79). See iseloomustus oma loomingu tekkeloole avab Ivaski luule sügavuse, suutes valgele paberilehele panna elama oma veretuksed. Need on soojad ja kaasahaaravad, mis muudavad ta luule mõtiskleva ja analüüsiva sisuga vabavärsi väga lähedaseks ja nauditavaks. Just selles on Ivask loonud oma stiili kus ülimas lihtsuse vormis on sügavat elutunnetust.

HANNES OJA

Kanada 12-sendilisel kirjamargil on kujutatud parlamendihoone keskmine osa, mille juures domineerib Peace Tower. Torni tipus lehvib Kanada lipp.
Foto: Canadian Government Travel Bureau

Spordimärkmikust

Soome 19-aastane jooksuime Ari Paunonen jooksis 22. juunil Kölnis peetud kergejõustikuvõistlusel uue noorte maailmarekordi 3000 m jooksus. Tema aeg 7.43,2 on parem Lasse Vireni nimel olevast aasta tagasi saavutatud Soome rekordist. Paunose tagajärg oli nii hea, et ta parandas sellega ida-sakslase Hansjörg Kunze nimel olevat maailmarekordi 13,2 sekundi võrra. Kunze jooksis selle rekordi möödunud aastal. Vaatamata tulemusele oli ta võistlusel siiski kolmas, jooksu võitis lääne-sakslane Karl Flesch ajaga 7.41,2.

Ari Paunonen ei läinud Kölni mitte 3000 m jooksma, vaid hoopis 5000 m, mis sõidu ajal muudeti. Nagu treener Pekka Pirilä ütleb, oli midagi sellist oodata. Kölni võistlus oli Paunosele ettenähtud hooaja viimaseks pika distantsi jooksuks. Selle järgi algavad harjutused 1500 m distantsil. 5000 m jooks võiks aga toimuda veel juulikuul.

*

Odaheitjaist pole Soomes puudus. Praegusest maailma kümnest parimast odaheitjast on soomlasi viis, kolm ungarlast ja ainult paar meest teistest rahvusist on sinna hulka sattunud. Noor odaheitja Antero Puranen heitis Saarijärvel peetud võistlusel oma parima 86.50. Uueks 80-meetri meheks on Esa Utriainen tulemusega 81.38, jäädes selle tulemusega neljandale kohale.

*

Kanadases peetud võistlusel hüppas Don Ripley teivast 5.59. 20-aastane Houston McTear jooksis Norwalk'is, Kalifornias 100 m ajaga 10,14, Hasely Crawford oli teine 10,22 ja Steve Williams kolmas 10,32.

Naiste tipptulemuseks tänavu on inglase Andrea Lynchi tagajärg 100 m jooksus 10,9, mis on parem naiste 100 m maailmarekordist 11,01, mis kuulub läänesakslasele Annegret Richterile.

Okupandid . . .

(Algus lk. 2)

„koore all". Ka noored on küllaltki tundlikud otseküsitluste puhul. Võis märgata, et funktsionääridki sellest mõjustusid, püüdes jätta endast head ja sõbralikku muljet tõendamaks, et nad on hoopis teisest puust kui vanemad pagulased neid tutvustavad.

Sovjetisüsteemil on aega küll ja vahendeid mitmesuguseid oma kavade punumiseks pika aja peale ette. Järeldus esimesest kursusest on niisugune, et okupatsioonivõimu funktsionäärid ja organid juba kaua aega ette püüavad luua sidemeid selle põlvkonnaga, kes varem-hiljem töö ja juhtimise vabaduse lätluses üle võtavad. Nende eesmärgiks on juba nüüd noppida välja „kandidaate" ja alustada mingit sorti koostööd. Kas neil see töö ka õnnestub, see oleneb muidugi noorusest vabas maailmas. Meie peame õppima meie enda huvides ära kasutama kontakti-küsimuste ja suhtlemise võtteid.

Saabuvate aastatega võib ette näha kursuste jätkamisi ja osavõtjate kasvu. Võib isegi olla kindel selles, et varsti-peale toimub selektsioon: ühte võetakse vastu, teist mitte. Sellega mängitakse noori üksteise vastu. Võib ka arvata, et soovitakse kursuslasteks saada neid, kelle teadmised läti keelest ja ajaloost on kasinad või nõrgad. Neid on ka kerge hullutada. Rikkalikud lauad, jooke niipalju kui soovid, ilusad tüdrukud ümberringi, partyd ja peod. See kõik ei jäta mõju avaldamata. Ja varstipärast võidakse ka kodumaal märgata, et eksiilnoorus on „kahtlane" noorus — tema eest tuleb ennast eemale hoida. Negatiivse mulje tekitamine vabaduse noortest on kindlasti üks eesmärke suhtlemiskomitee kartoteegis.

„VABA EESTLASE" TALITUSES

RAAMATUID

müügil	Hind $	Saatekulu ¢
Ilme Ivandi — Pargi	2.50	35
Kuldne tammetõru — Näidendid ja ettekanded noortele	3.—	35
L. Wahtras — Liivaklass	2.50	15
Ravimtaimed, 250 retsepti	2.50	15
Enn Nõu — Vastuvett	5.—	40
Anna Ahmatova — Marie Under — Reekviem	3.50	35
H. Michelson — Skautlikul teel	3.—	35
H. Michelson — Noorsootöö radadel	4.30	35
H. Michelson — Eesti radadelt	9.—	35
Eduard Krants — Lumeliitlased (luuletuskogu)	3.—	15
Ilona Laaman — Mis need sipelgad (luuletuskogu)	3.—	15
Estonian Official Guide	5.—	40
Paul Laan — Mõttelend — Pilte ja peegeldusi	5.—	25
Herbert Salu — Utoopia ja futuroloogia	4.50	25
Karin Saarsen — Lohengrini lahkumine	4.50	15
„Triinu" üksiknumbreid	1.25	
K. Inno — Tartu University in Estonia	8.50	40
A. Kubja — Kadunud kodud — mälestused	3.—	25
A. Kubja — Mälestusi kodusaarelt	2.—	20
A. Kubja — Palukesed	1.50	20
E. Uustalu ja R. Moora — Soomepoisid 426 lk. + 64 lk. fotosid	14.—	85
Leho Lumiste — Alamuse Andres — biograafiline jutustus kirjanik Oskar Lutsust	6.65	40
L. Lumiste — Atlandi aknal	2.10	40
L. Lumiste — Killad külas	9.80	40
A. Vomm — Ristsõnad I	2.50	20
A. Vomm — Ristsõnad II	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad III	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad IV	2.25	20
Ants Vomm — Minu hing (luuletuskogu)	20.—	40
K. Eerme — Surnud laevad ja elavad mälestused	1.50	15
K. Eerme — Päevata päevad ja ööta ööd III	4.—	40
S. Ekbaum — Ajatar (luuletuskogu)	4.—	30
Aarand Roos — Jumalaga, Kars ja Erzurum	4.—	30
J. Pitka — Rajusõlmed	8.80	40
T. Tamm — Need teod süüdistavad II	5.—	40
A. Käbin — Vaim ja muld	10.—	40
Urve Karuks — Kodakondur (luuletuskogu)	6.—	20

RAAMATUID LASTELE:

Kalevipoeg — Õppe- ja tööraamat lastele	2.50	50
Õpeta mind lugema I — (Õppe- ja tööraamat eelkooliealistele lastele värvitrükis)	3.—	40
Õpeta mind lugema II — Õppe- ja tööraamat eelkooliealistele lastele värvitrükis)	4.—	40
Eesti keele Harjutustik I	2.25	35

ARVI KORK

MEHHIKO TEEL

22.

Kohvreid meil ju kanda ei olnud, aga mustajumeline hotellipoiss tuli meile sellegi poolest teed juhatama. Ta viis meid üle laia, lilledega palistatud sisehoovi ühe rauaga üle löödud ukse juurde, mis välja nägi nagu mõne mungakongi oma. „Por favor, senores", ütles ta, avas meile ukse ja hoidis siis kätt õieli ees. Andsin talle peeso — see talle vist õieti ei meeldinud, peeso on ainult kaheksa senti — aga mida oli ta meie heaks hiljuti teinud? Nagu öeldud, kohvreid meil kanda ei olnud ja toa oleksime numbri järgi ise ka üles leidnud.

Tuba ei olnudki nii vilets ja väike, kui ta väljast paistis. See koosnes õieti kahest ruumist — eestoast ja magamistoast, eraldi vannitoanurgaga. Õhujahutust küll polnud, aga kliima oli siin niigi mõnusalt jahe. Jääkapp jookidega oli nurgas, nagu igalpool Mehhikos. Tõmbasin joogikapi lahti ja leidsin seal küllaldaselt külma õlut. Tegin endale ühe lahti ja andsin teise Kiivile.

„Mis sa arvad, et talle juhtus?" muretses Kiiv, „järsku langes ta meie sõprade kätte? Ta ei paistnud eriti suli moodi sell, et ta oleks lihtsalt oma käe peal ära auranud."

Jah, see oli kummaline küll. Pool raha oli tal ju ka veel saada. Muidugi, kui ta lihtsalt otsa ringi pööras ja Acapulcosse tagasi sõitis — seal võib ta meie asjad profiidi eest maha müüa, teades et ega me sinna tagasi tulla ei julge, ta jälgi otsima ja talle kätte maksma. Võibolla läheb teatab isegi Don Vittorio'le, kus me nüüd oleme? Ja korjab meie eest mõnedsajad peesod pearaha?

Viskusin nii nagu olin, ponchojakk seljas ja uued saapad jalas, eestoas asuvale sohvale. Tõmbasin kübara silmile ja torkasin Colt-püstoli, kuul rauas ja kaitsevinn peal — „cocked and locked" — padja alla.

„Ärata mind õhtusöögiks, por favor", ütlesin Kiivile ja sulgesin silmad. Mu öö oli olnud võrdlemisi lühike — Kiiv oli hommikul kaua maganud, las ta peab valvet.

Kui ärkasin, oli väljas kottpime. Kõrvaltoas vilkus valgus, seal luges Kiiv küünlavalgusel ingliskeelset ajalehte.

„Mis on juhtumas, Kiiv?"

„Ei midagi erilist. Pool tundi tagasi kustus järsku tuli ära. See oleva siin igapäevane asi, öeldi. Mägedes olevat võibolla torm, ja elektriliin on sellepärast katkenud. Või on ehk kohalikud revolutsionäärid mõne relee-torni õhku lasknud. Seda juhtuvat vahetevahel."

Nii nii. Ja Luisist ikkagi veel ei ühtki elumärki?

Suus oli paha maitse. Poolik õllepudel laual oli leige ja lahtunud. Otsisin just jääkapist uue õlle järgi, kui keegi ukse taga kratsis.

„Senores . . . ssst, senores, por favor?"

Torkasin püstoli vöö vahele tagasi ja läksin ukse juurde, käsi relvakabal.

„Kes seal on?"

„Luis, Senor Camarada."

Oli küll Luis'i hääl. Tegin ukse lahti.

„Kuhu põrgu sina kadusid?"

„Pole praegu aega seletada, Senor Camarada. Peate kaasa tulema — el Jefe soovib teid näha."

„Milline el Jefe? Tunneb ta meid?"

„Võibolla ta tunneb — kes võib teada. Ta tahab teiega rääkida."

Kõhklesin pisut. Mingisugune müsteeriline el Jefe tahab meiega rääkida. Kuskil müsteerilises pimedas linnas. Ei tule kõne allagi.

„Luis, sõber", võtsin ma meie autosohvril särgikaelusest kinni, „ära mängi meiega peitust. Räägi ära, kes see selline Jefe on, ja miks ta meid näha tahab?"

Luis rabeles mu haardes.

„El Jefe — kohaliku parteirakukese ülem, noh. Ta soovib teiega jutelda, soovib teile võibolla oma abi pakkuda."

„See on temast väga kena. Ütle talle, et ta võib meiega — ütleme, hotelli baaris kokku saada ja seal mõned sõnad vahetada, kui ta huvi tunneb. Aga meie ei lähe mööda pimedat linna teda öösel taga otsima, see on täiesti kindel."

„Aga senor — teil pole tarvis teda linnast otsima minna. Ta on siinsamas — hotelliaias!"

Ah nii, hotelliaias. No hea küll siis.

„Kiiv", ütlesin sõbrale, „jää sa siia ja julgesta seljatagust. Ma lähen siis räägin selle Jefega mõned sõnad."

Sammusin Luisi kõrval läbi pimeduse, püstol lahtiselt käes. Pimedas ta seda muidugi ei näinud. Läksime üle siseõue, läbi väravakaare alt, mööda munakividega sillutatud kitsast tänavat. Paremal pool oli mingi müür ja allpool vilkusid tuled — nähtavasti läksime mööda hotelli-aia serva ja alt paistsid majades vilkuvad küünlad. Muidu oli terve linn pimedusse mattunud.

„Ssst", sisistas Luis hammaste vahelt.

Tume vari kerkis meie kõrvale, pimedusest veelgi pimedam. Midagi kõva tõugati mulle ribikontide vahele.

„Käed üles, Mister!"

Kustkohast olin ma selle häälega tuttav? Aga kaua polnud mul aega selle üle arutada, sest ilmselt see kõva asi mu ribide vahel oli püstolisuue. Tõstsingi siis oma käed üles, Colt ikka veel käes. Pole mõtet enne relvi maha panna, kui absoluutselt tarvilik, eks ole? Mida ta ei tea, see ei tee talle ka haiget.

„Ainult puhas formaalsus, Mister", ütles hääl ja kellegi käed patsutasid mu taskuid ja külgi, „te ostsite endale enne revolvritupe, ja sellest tuleb arvata, et teil on ka revolver olemas."

„Mitte revolver, sa tolmuahv", vastasin, „vaid Colt automaatpüstol, 1911 US. Government Model." Ja nende sõnadega kopsasin ma poisile selle raske riistaga lagipähe. Ta kukkus ohates põlvili ja kaotas väheks ajaks huvi muu maailma vastu. Torkasin Luis'ile oma relvaotsa ribide vahele.

„Sina ära palju liiguta, või juhtub õnnetus."

Luis tardus kangeks. Patsutasin ta taskud läbi, aga tal polnud mingit müristajat. Tõukasin ta endast veidi eemale ja lõin tikust tuld. Mu jalge ees tänavaservas konutas mu äsjane tuttav saapamüüja, kes mulle muuseas ka püstolitupe oli müünud. Patsutasin ta taskud läbi ja võtsin talt ära ta tuliriista, mis tal sõrmede vahelt tänavale oli libisenud — 38 kaliibriline Smith-Wesson Chief's Special. Poiss näitas juba elumärke ja ta silmad tulid fookusse tagasi.

Kuulsin pimeduses, kuidas Luis naeru kihistas.

„Ütlesin sulle, Camarada, et mu Companero on Moskvast ja mitte Buffalost, nagu sa paistsid arvavat."

Ilmselt ei olnud Luis üldse minu peale pahane. Aga mina tema peale küll. Olin nüüd võrdlemisi hästi relvastatud, teine tukk teises käes.

„Luis — kus see el Jefe on, kes minuga rääkida soovis? On see õnnetushunnik siin teie Jefe?"

„E-ei ole, tema on el Jefe ihukaitse."

„Siis minge viige Jefele sõna, et tal on paremat ihukaitset vaja!" Nende sõnadega jätsin ma sellid sinnapaika ja pöörasin ringi, et oma hotellitoa poole tagasi minna.

„Aga el Jefe?" ehmatas Luis, „kuidas temaga saab?"

„El Jefe võib vahepeal oma pea vihmaveetünni pista", arvasin mina.

Läksin pikkamööda ja ettevaatlikult meie toa poole tagasi. Pidin kaks korda tikust tuld lööma, enne kui õige ukse üles leidsin. Kratsisin ukse taga ja Kiiv tuli avama. Ulatasin talle äsja saagikssaadud püstoli.

„Siin, Kiiv — nutsid enne, et sul pole kaitseriista. Nüüd on. Puhu küünal ära, istume siin väljas ukse kõrval — niiviisi kuuleme, kes on kuskilt tulemas. Sest meil on veel külaskäike oodata."

Sealsamas ukse ligidal siseõuel asusid kivilaud ja mõned pingid. Läksime istusime seal, enam sõnagi rääkimata, aga relvad laskevalmis. Varsti kostsidki pimeduses ettevaatlikud sammud. Sammud peatusid meie toa ukse taga. Keegi koputas tasakesi.

„Ssst — senores . . ."

Astusin tumedale kogule selja taha, asetasin talle käsivarre kõrile ja surusin püstolitoru selga.

„Külma ära — või murran su kaelaluu!"

Tume kogu kähises hädiselt. Patsutasin ta riided läbi — ei midagi. Luis ta ei olnud. Tuli välja, et ta oli mu hea tuttav Senor Saapamüüja.

„Mis sa veel tahad?"

„La Pistola, Mister — tulin oma püstolit tagasi tahtma. Por favor?"

(Järgneb)

Johannes Säägi on suur lindude ja loomade sõber.

Johannes Säägi 75-aastane

20. juulil tähistab Johannes Säägi oma 75. sünnipäeva Royal Beachis, kus ta veedab oma puhkepäevi.

Juubilar sündis Tartumaal, Kodijärve vallas, sai hariduse Kammeri valla- ja täienduskoolis ning täiendas oma haridust Tartu Kooliõpetajate Seminaris ja Ühtugümnaasiumis. Olles lõpetanud veterinaarvelskerite kooli, teenis ta 1923. aastast alates kuni omariikluse aja lõpuni Eesti 2-se diviisi suurtükiväes esimese järgu veterinaarvelskerina. Hiljem oli ta kaks aastat Vastseliina jaoskonna veterinaarvelskeri teenistuskohal kus suurem osa aega täitis jaoskonnaarsti kohuseid.

Juubilar võttis poisikesena Kaitseliidu koosseisus osa Eesti Vabadussõjast. 1918. aastal oli ta skaudirühma asutajaks, mille juhiks ta oli vaheldumisi kuni sõjaväeteenistusse minekuni 1922. aastal. Sõjaväe aastail võttis J. Säägi agaralt osa seltskondlikust tegevusest. Ta teeneid hinnati Loomakaitse Liidu poolt Rohelise Risti annetamisega. Petseri garnisonis vet.-velskerina teenides tegi ta innukalt kaastööd Petseri ajalehele. Samuti on ta olnud kaastööliseks „Võru Elule" ja „Võru Teatajale", ning oli kuni omariikluse lõpuni „Postimehe" ja „Päevalehe kohapealseks fotoreporteriks. Ta fotod on ilmunud ka ajakirjas „Nädal-Pildis" ja „Maretis". Muu tegevuse hulgas on juubilar kirjutanud ka kaks pisi-näitemängu, mis on esitatud patarei raames ja Vana-Nursi koolimajas. Töötades käsikäes dr. Oskar Looritsaga kogus ta Eesti Rahvaluule Arhiivile rikkaliku fotode kogu. Eriti väärtuslikuks võib pidada tema kogu eesti rahvamütoloogia kohta.

Sportlasena on J. Säägi korduvalt osa võtnud Petseri, Võru ja Valga maakondade vahelistest kergejõustikuvõistlustest, saavutades kuulitõukes ja kettaheites mitmeid esikohti. Võistelnud, kaasa ka väeosade vahelistel laskevõistlustel.

Juubilar võitles 1941. aasta juulist kuni 1942. aasta oktoobrini idarindel kommunismi vastu. 1944. aastal õnnestus tal pääseda sõudepaadiga Soome ja sealt edasi Rootsi, kust 1951. aastal siirdus Kanadasse.

Pagulasena Rootsis oli Sandvikenis põgenikelaagri vanemaks, lõi kaasa Uppsala Eesti Seltsis ning oli Uppsala Eesti Luteri koguduse asutaja liige.

Torontos on Säägi kuulunud Eesti Seltsi juhatusesse, Võitlejate Ühingu juhatusesse, Eesti Liit Kanadas juhatusesse, on Jahimeeste Selts Torontos asutaja liige ja 8 a. esimees. Ta on olnud RVN liige ja kuulub paljude organisatsioonide liikmeskonda.

J. Säägi õieridas Valgas Tööoskuse Ametis fotograafi katsed ja omas Petseris eeskujulikult varustatud fotoateljee, mida tema sõjaväeteenistuses olles juhtis ta abikaasa. Omab rikkaliku filmi ja negatiivide kogu kodu Eestist ja pagulusest ning on varustanud fotodega siinseid eestikeelseid ajalehti.

Juubilar veedab nüüd oma puhkepäevi koos abikaasaga Simcoe järve ääres asuvas Royal Beachis, kus ta ajaviiteks kasvatab mitmesuguseid linde ja lilli, loeb ja teeb kaastööd eestikeelsetele ajalehtedele ning varustab neid vahetevahel ka fotodega.

Johannes Säägi senine elutee ja aktiivsemad aastad on olnud töö- ja tegevusrohked ning ta on andnud omapoolse panuse eesti ühiskonnale, millede eest tema juubelipäeval on põhjust tugevalt tema kätt suruda.

Heino Jõe

Viikingiaeg Läänemerel - ajalooline vale?

Läänemere muinaslaev oli tuntud üksikasjadeni

Lennart Meri „Hõbevalge" autorina talitab eelarvamusteta. Paljud autoriteedid võivad talle kinnitada, et maakera on pannkook, mis ujub ookeanis — ta ei hooli nendest kinnitustest, vaid püüab ise jõuda tõe juurde. Vanade ürikute uurimisel selgub, et Läänemerel ja Hõbevalge veeteel on kehtinud kindlad meresõiduseadused sadamate kasutamise, väinadest läbisõitmise, tormivarju otsimise ja isegi laevaparanduseks võetava metsa kohta. Tallinn (kuigi erineva nime all) on olnud tuntud kaubitsemiskeskus juba siis, kui teda veel ei olnudki, see tähendab — enne ametlikku „asutamist" 1219. Võimas tapmise-, röövimise-, vägistamise- ja märatsemise ajastu Läänemerel, mida nimetatakse viikingiajaks, on Lennart Meri arvates suur vale — esitatud kristlike vallutajate poolt sealsete rahvaste alistamise õigustamiseks ning oma tooruste katteks.

Kuni 1962. aastani polnud keegi näinud Läänemere muinaslaeva. Oli olemas kaks norrakat 9. sajandist — Osebergi ja Gokstadi (leiukohtade järgi) laevad ja sarnaseid arvati olnud ka Läänemeres: üle 25 meetri pikad, kõrge pardaga, sügava ja raske kiiluga ning paljude aeruaukudega.

1962 avastasid Taani arheoloogid Roskilde lahest terve Läänemere laevastiku, mis nüüd on konserveerinud ja kõikidele vaatamiseks. Neid oli seal kuus — kolm kauba- ja kolm sõjalaeva — kõik suuresti erinevad norra ookeanilaevadest. Läänemere alusrel puudus kiil, oli ainult emaputt, mis võimaldas igal pool peaegu randa sõita lastisüvisega 1—1,2 meetrit. Laevad olid 15—25 meetrit pikad, 3—4,5 m laiad, kaubalaevad tugevamad ja laiemad, tihedamate kaartega; sõjalaevad pikemad ja kitsamad.

Kaubalaevadel oli vööris ja ahtris kokku 8 aeruauku, sõjalaevadel rohkem.

Kaubalaevade keret hoidsid koos rasked palktalad. Mastid olid kaubalaevadel madalamad ja purjepind väiksem — kiiruses polnud eluküsimust.

Teada on isegi see, et Läänemere aerude jõul liikuvad laevad viidi purjede alla esimese aastatuhande keskpaiku ja üsna varsti taasgeldati ümber tihttuules purjetemiseks, kuigi raapurjed jäid. Kõikide leitud laevade aeruaugud olid nii vähe kulunud, et laevad pidid olema hästi purjedega juhitavad. Masti ja purje järgi olid kauba- ja sõjalaevad juba kaugelt eraldatavad.

LÄÄNEMERE MUINASMERESEADUS

Kunagi 12. sajandil sõitis norralane Harek sõjalaeval Läänemerest koju. Ta kartis, et taanlased peavad ta Öresundis kinni ja väinavalve petmiseks langetas ta masti, kattis aeruaugud halli purjerüidega ning käsutas suurema osa meeskonnast laeva põhja pikali. Sadamates kehtis rahu. üksköik kust ja millise lastiga laevad tulid. Liivimaa Hendrik kirjeldab mõningaid meresündmusi. Kuigi ta teeb seda erapoolikult, ei suuda ta tõde täielikult varjata.

1203 tulid eestlased 16 laevaga Ojamaale (Gotlandi) Visby sadamasse.

Pooled olid raskes lastis kaubalaevad, pooled sõjalaevad vangide ja saagiga. Sadamas viibis ülekaalukalt ristisõdijaid, kes sadamarahu rikkudes valmistusid rünnakule. Eestlased lahkusid sadamast ja võtsid rünnaku vastu reidil. Soodsa tuule saabumisel purjetasid nad ära.

1204 ja 1215 kirjeldab Hendrik sakslaste laevastiku tormivarjus viibimist Saaremaa rannas. Teisel juhul — kui oli selgunud, et laevad on mehitatud sõjalaevad ja sihitud otse saarlaste vastu — tühistasid saarlased tormivarju õiguse ja ründasid laevu.

Läänemere viigingiaeg kirjeldab tõepoolest üksikuid retki sõja- ja röövseikadega. Kirjeldamata on kõik need tuhanded rahulikud kaubaretked. Kas see pole üsna tänapäevane loogika, et viis korda päevas liikuv rong jääb märkimata ja kord aastas toimuv rongiõnnetus panmakse kirja.

Skandinaavia ajaloolased tunnistavad ise, et Läänemere ajalugu ei kannata mitte allikmaterjalide puuduse, vaid vähevääruslike materjalide rohkuse all.

Kes tegid selle reipa röövli — viikingi — küsib Lennart Meri. Kristlikud misjonärid, vastab ta ise. Selles vastuses võib olla ka tõde: Läänemere rahvaste ristimine ei olnud küllaldane õigustus nendeks toorusteks, mis sooritati Eesti vallutamisel. See on tuntud analoogia, mida veel tänapäevalgi praktiseeritakse: tülikas tegelane tunnistatakse hulluks ja pistetakse hullumaja.

Läänemere laev oli kõgukonna või hõimkonna ühisvara. Laeva ehitasid laevasepad, kes materjali valikut ja tööd teostasid erilise hoole ja rituaalsete toimingutega. Laeva juhti nimetati laeva kuningaks.

TALLINNA ASUTAMISE NONSENS

Liivimaa Hendrik, kirjeldades taanlaste maabumist Eesti rannikul, märgib sõnaselgelt, et taanlased lammutasid maha seal asunud eestlaste linnuse ja ehitasid selle asemele oma. Kuningas oli Valdemar II, aasta 1219. See oli Tallinna asutamine, millega seni on rahule jäänud peaaegu kõik eesti ajaloolased ja ajalooliste sündmuste kirjeldajad enne Lennart Meri.

Keegi pole vaevaks võtnud uurida, mille taanlased lammutasid ja millal see ehitati, mis siis lammutati.

Meri püüab lahendada: Tallinna asutajat ei saa kätte, küll aga selle aolinna (eelajalooline linn) esimese kirjeldaja. See oli aastal 1100 Põhja-Aafrikas sündinud kuulus araabia geograaf ja kaardistaja, keda tema 10-tollisest nimest hoolimata võime nimetada lihtsalt Idrisiks. Idrisi Tallinna nimi on Kaleweny. Tänaseni on Tallinnale antud üheksateist nime, tuntuimad neist Tallinn, Reval, Lindanisa, Kaleweny, Kolõvan, Keso, Ledenets, Danepils. Me oleme ise vanemad nimevormid ära unustanud, aktspteerinud Taanilinna, Tanilinna, Tallinna vormi ja oleme vahest isegi pahased, kui teised, vana „Reval" vormi kasutavad.

Lennart Meri pühendab Tallinnale palju tihedaid leheküilgi ja vaatleb sageli asju koguni teisest otsast mõõtes. Harjumaa punast valge ristiga vappi (ka Tallinna n. n. „väikevappi") peetakse meil Taani riigilipult laenatuks. Kui taanlased Revala alla purjetasid, siis polnud neile aga üldse lippu.

See langes taevast alla alles siis, kui revalased ja harjulased ühisel jõul pidid taanlased merre pühkima.

Nii siis pole meil mitte Taani vappi taanlastel on Revala oma. Kui me asja tähtsust taga ei aja, vaid sisu uurime, siis on Meril tuline õigus.

Tallinna õigus, selgemini öeldult — õigusköodeks, laenati Bremeni linnalt. Läänemerel ja sealsetes kaubapunktides aolinn Tallinn kaasaarvatud, kehtis Kesk-Rootsis Mälari järvistus asuva aolinna Birka (Björkö) õigus. Nii siis ei eksisteerinud Tallinn mitte ainult enne „asutamist", vaid linnal oli koguni kindel kaubandusõigus enne selle importimist Bremenist.

Kui me nii kõik teadaoleva ritta seame, nagu Lennart Meri seda on teinud, siis hakkame ka Liivimaa Hendrikut paremini mõistma. Hendrik oli munk ja tõeline usumees, kes oma hingeõnnistuse pärast ei saanud valetada, kuigi ta seda nende paganlike eestlaste pärast rahumeeli oleks teinud. Ta ei ole kuskil valetanud. Ta on vaikinud. Ka vaikimisega on võimalik edasiantavat informatsiooni moonutada. Aus informatsioon Tallinna rajamisest võinuks kõlada järgmiselt: „Ja siis nägid taanlased kurja vaeva, et lammutada ärvalaste mitme sajandi kestel ehitatud tugevat linnust, mille asemele nad püstitasid paari kuuga oma ajutise torbiku . . ."

(Järgneb)

Ühe tubli eestlase juubel

Ontarios, Royal Beachi lähedal Virginias asuva Hõbeda talu omanik Rein Hõbe astus 30. juunil üle 65-nda eluaasta künnise, mida tähistati väärikalt rohkearvulise sugulaste ja sõprade kokkutulekuga.

Hõbeda talu on paljudele eestlastele hästi tuntud, sest siin leiab pea iga kuu aset mõne koguduse jumalateenistus. Kõik on siin alati olnud teretulnud ning ka ruumi on avara talu elamus külluses sadadele palvelistele. Suvekuudel toimuvad jumalateenistused talu hästikorrastatud õuel põlise kastanipuu varjava krooni all.

Rein Hõbe eluloolised andmed kõnelevad, et ta on sündinud Saaremaal 30. juunil 1912. aastal. Ta on kodusaarel üleskasvanud, seal kündnud, külvanud ja uudismaad harinud.

Juba varajases nooruses hakkas ta maailmamerede murdlainetel „vagusid" ajama, teenides meremehena kaubalaevadel.

1944. aasta kevadel põgenes ta Rootsi ning septembris samal aastal sõitis ta eluga riskides Eestisse tagasi tuues ära oma abikaasa ja 6-kuise tütre. Rootsist siirdus ta Kanadasse, kus alustas oma leivateenimist ehituste juures. Aastaid tagasi ostis juubilar koos oma sugulase J. Põdraga Virginiasse talu, millisest ongi juba varem eraldatud Royal Beach, kus elab arvukalt eestlasi.

Need, kes tunnevad Rein Hõbet ning on temaga lähemalt kokku puutunud, tunnevad teda kui sõbralikku ja heatahtlikku inimest. R. Hõbe isikus ja kogu tema olemuses peitub seda ürgset Saaremaa mehele omast sitkust ja jõulisust, mida ei ole suutnud murda raskete aegade katsumised ja vintsutused.

Soovime sellele tublile eesti mehele juubeli puhul veel palju õnnelikke aastaid.

J. S—gi

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
725 Don Mills Rd. Suite 402
Don Mills, Ontario
483-6308, 429-4944

RISTSÕNA NR. 938

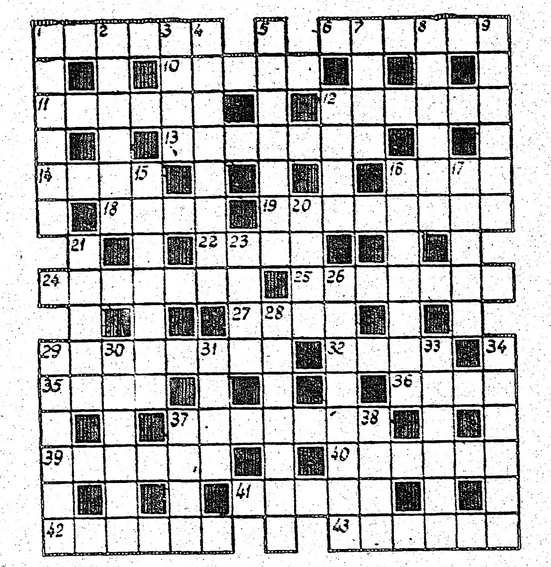

Põikread: 1. Paguluses surnud eesti kirjanik, 6. Kirjandusteos, 10. Laevade peatuskoht, 11. Noor abielunaine, 12. Riigi välisesindaja, 13. Kirjanik Mats Mõtsiase kodanlik nimi, 14. Eesruum, 16. Muinasegiptuse jumalanna, 18. Betoonist või kivist kinnine tulistamispunkt, 19. Hädaohtliku spordi harrastaja, 22. Avaus seinas, käändevormis, 24. Kätega, 25. Linn Lätis, 27. Rahulolematuse väljendus, 29. Maakera kliimavöönd, 32. Luu, 35. Maa meres, 36. Kõnekeeles sageli kuuldav vigane sõnavorm, 37. Prantsuse skulptor 18. sajandil, 39. Uss, 40. Koht Põhja-Eestis, 41. Inglise riigimees, 42. Magama, laste keeles, 43. Purskav kuumaveeallikas.

Püstread: 1. Hindude püha jõgi, 2. Elektriga laetud aatomid, 3. Indiviid, 4. Tõke, 5. Vee ääres elav loom, 7. Tärkav vili, 8. Mitte praegusi, 9. Ukse sulgeja, käändevormis, 12. Sõna liiklusmärgil, 15. Kitsas käik, 16. Looduse „kroon", 17. Läänemere-soome keel, 20. Üks Jakobi poegadest, 21. Mehe tiitel, 23. Edasi-tagasi liikuv ese, 26. Onkoloogia eriteadlane, 28. Eesti kokaraamatu autor, 29. Käsitööliste „ametiühing" minevikus, 30. Haljad paigad kõrbes, 31. Rinnalaps, 33. Kirjanik Arvi Kork'i kodanlik nimi, 34. Õpetaja ametirüü, 37. Toiduaine, 38. Varem.

RISTSÕNA NR. 937 LAHENDUS

Põikread: 1. Trubaduur, 7. Epp, 9. Laulja, 10. Omar, 11. Oulu, 12. Advent, 13. Tasane, 15. Õnar, 16. Direktor, 19. Konkurss, 21. Elia, 23. Talent, 24. Juudas, 27. Kava, 28. Sits, 30. Usklik, 31. Die, 32. Luuletama.

Püstread: 1. Teo, 2. Romaan, 3. Barbar, 4. Dromedar, 5. Ulla, 6. Raudne, 7. Elbe, 8. Pastoraat, 13. Tõukejõud, 14. Saun, 17. Ristpael, 18. Tele, 20. Upakil, 21. Elusat, 22. Inetum, 25. Uhke, 26. Saku, 29. Sea.

Juunikuu Chicagos

CHICAGO (VE) — Kuu algul toimusid ühes pargis umbes 3000 hispaania päritoluga puertoriikolase ja paarisaja politseiniku vahel, verised kokkupõrked, kus sai surma kaks määratsejat, paljud haavata ning põletati ja rüüstati ärisid. Hiljem on kahe surmasaanud puertoriikolase omaste poolt esitatud 43 miljoni dollariline kahjutasu nõudmine Chicago linnapea, politseiülema ja üksikute politseinike vastu, kes olevat süüdi lahkunute surmas. Puertoriikolased olevat tahtnud oma rahvusliku püha puhul oma viletsaid elutingimusi arutleda — neile ei antavat tööd ega korralikke kortereid, kuid politsei olevat kohale tulnud ja tulistama hakanud. Tegelikult on ka sellel rahvatõul siin ühesugused õigused kõigi teistega. Veel rohkem, kõik ametlikud teadaanded trükitakse nende jaoks ka hispaania keeles, kuid kahjuks on nende hulgas palju halba elementi.

Mõni aeg hiljem hakkasid siin kalmistute töölised streikima, nõudes suuremat palka.

Selle tõttu kogunes matusemajadesse üle tuhande laiba pitseeritud kirstudes muldasängitamist ootama.

Kuu lõpul varastati Chicago juudi surnuaiale maetud, paarikümne aasta eest hukkunud filmide produtsendi Michael Toddi põrm. Haud kaevati ühel ööl lahti, pronksist kirst sikutati välja, kust võeti lahkunu tuhk, mis hiljem leiti lähedalt prügihunnikust.

*

Rahvuskaaslaste seltskondlik elu on olnud sellel kuul vilgas. Laupäeval, 4. juunil oli Chicago Eesti Majas filmiõhtu. Näidati filmi „The Price of Peace and Freedom", mida selgitava kõnega täiendas A. Võhma. Film käsitleb N. Vene tohutuid kulutusi relvastuse peale, mille tõttu on ta mitmel alal ees USA-st. Koosolejad otsustasid paluda TV jaamu, et nad võtaks selle oma kavasse.

Laupäeval, 18. juunil, tõi Chicago Eesti Maja näitering lavale O. Lutsu jutustuse „Tagahoovis" järgi A. Sirkeli dramatiseeringu kolmes vaatuses. Peeter Eliase juhtimisel ja lavastusel. Näidend, mille esmakordselt omariikluse päevil lavale tõi Tallinna „Tööliste-teater" ja mis kujunes hoogsaks rahvatükiks ning mängiti alati ja igalpool täissaalile, kujunes ka nüüd chicagolastele nauditavaks teatrielamuseks.

Kolmes eesti koguduses peeti küüditatute mälestusteenistusi. Eriti haaravaks kujunes see Reform koguduses, kus küüditamisel hukkunute mälestuseks süüdati altaril hulk küünlaid ja õp. Joh. Teras pidas sisuka jutluse.

Suurpidustuseks kujunes Eesti Majas Võidupüha-jaanipäeva pühitsemine laupäeval, 25. juunil.

Kuna ilm oli väga ilus, siis toimus kõik Maja ilusas pargis, mis algas keskpäeval sportlike üritustega. Kell 5 oli jumalateenistus õp. E. Pähnalt. Seejärel ühendatud segakooride kontsert H. Koopi juhatusel, päevakohane sisukas kõne M. Kõivalt, jaanituli, rahvatantsijad ja laste ettekanded. Perenaiste poolt oli rikkalik, mõõdukate hindadega, toitlustamine. Baar hoolitses majas joodava eest ning ka pargis olev õllelaud kustutas janeda vaadiõllega janu. Rahvast oli palju ja pidutsesti varavalgeni.

Järgmisel päeval, pühapäeval, oli Chicagos kahe koguduse ühine kalmistupüha surnuaial, kuhu enamik siinseid eestlasi on maetud, mida pidas õp. E. Pähn umbes 70 osavõtjale.

Eestlasi piimanduskongressil

Stokholmis toimus 13.—17. juunini rahvusvaheline piimanduskonverents, mille avamisel vanas riigipäevahoones viibis ka kuningas ja tööstusminister Nils Asling.

Konverentsi delegaatide hulgas olid ka eesti piimandusteadlased mag. agr. Kristjan Roots Stokholmist, dr. John Thomasov Saksamaalt ja dr. agr. Hans Leesment Malmöst. Viimane oli konverentsi üheks referendiks.

Tema ettekanne automatiseeritud mikroobide lugemisest piimalaboratooriumis äratas erilist tähelepanu.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 12. juulil 1977 — Tuesday, July 12, 1977

KAUNIS LOODUSES KOTKAJÄRVEL KÕLAB HELLAKESTE LAUL 16. JUULIST KUNI 24. JUULINI.

KIREV MAAILM

NEW YORK — Juurvilja kasvatati koduselt 32 miljonis USA eraaias kokku 9,6 bilj. dollari eest. Ameerika aiandusühingust teatatakse, et igaüks võib kodus kasvatada aasta jooksul u. 300 dollari väärtuses juurvilja, mille juures on tootmiskulud vaid $20. Kellel ei ole aiamaad, võib juurvilja kasvatada ka rõdul või ka aknalaual. Selle kohta võib saada 25 cendi eest juhend-broshüüri, kui kirjutada aadressil: Consumer Information Center Dept. 111 E. Pueblo, Colo. 81009. Broshüür kannab pealkirja: Minigardens for Vegetables.

TORONTO — Ameerika Ühendriikides on praegu nii hea turg imikuile, et ostjad on pööranud oma pilgu ka Kanada poole. Kaks aastat tagasi üks Toronto advokaat pakkus siin elavale abielupaarile 20.000 dollarit lapse eest ja nagu Toronto Birthright asutuse direktor Louise Summerhill ütleb, saavad vahendajad imikute leidmise eest väga „rasvase" vahekasu. Tavaliselt imikute ostjad külastavad sünnitushaiglaid.

LONDON — Nigeeria valitsus tegi teatavaks, et igaüks kes võltsib riigi raha langeb surmanuhtluse alla. Lagose raadio tegi samaaegselt teatavaks, et uue valitsuse määruse alla langevad ka need, kes Nigeerias teevad teiste riikide rahasid. Neile on karistuseks 14 aastat vangistust.

RANGOON — Burma politsei ütles, et üle 7000 inimese on arreteeritud taskuvaraste ja teiste kurjategijate vastu peetud haarangul Rangooni piirkonnas sel aastal. Kuritegevuse vastane kampaania pandi eriti hoogsalt käima kui üks üliõpilane pussitati surnuks bussis.

BERN — Shveitsi keskvalitsuse rahapajale anti tellimine 2 miljoni 1 centime väärtusega vaskraha tegemiseks, mille väärtus on kokku 8.000 dollarit. Nende valmistamise kulud on riigile 26.000 dollarit. Enamus shveitsi elanikest ei näe kunagi neid vaskrahasid, kuna hinnad on alati ümardatud 5-le või 10-le centimile. Lahtist piima müüakse veel nende kahe väärtuse vahelise hinnaga, mistõttu valitsus oli sunnitud vastavaid münte tegema.

HELSINGI — Soomes on olnud nii kuum juunikuu, et hiljuti Helsingi linna sattunud hirv suri kuumuse tõttu enne kui ühe kooli õuelt see suudeti kinni võtta. See polnud esimene, politsei oli varem juba linnas kolme hirve elu lõpetanud. Kuuma ilmaga on hirvedel raskusi liikumisega ja nad eksivad linnaalale. Juunikuu kõrgeim kuumus on olnud 32 kraadi C, mis mõõdeti Turus.

NAIROBI — Mitte enam rahul oma senise nimega nagu „Suur papa" Uganda president Idi Amin on võtnud omale veel ühe tiitli: „Briti Impeeriumi vallutaja Aafrikas üldiselt ja eriti Ugandas". Uganda Kaitsenõukogu andis selle tiitli Aminile selletõttu, et ugandalased pühitsevad võitu inglaste üle Ugandas kui inglased andsid alla ja alistusid täielikult Tema Kõrgusele.

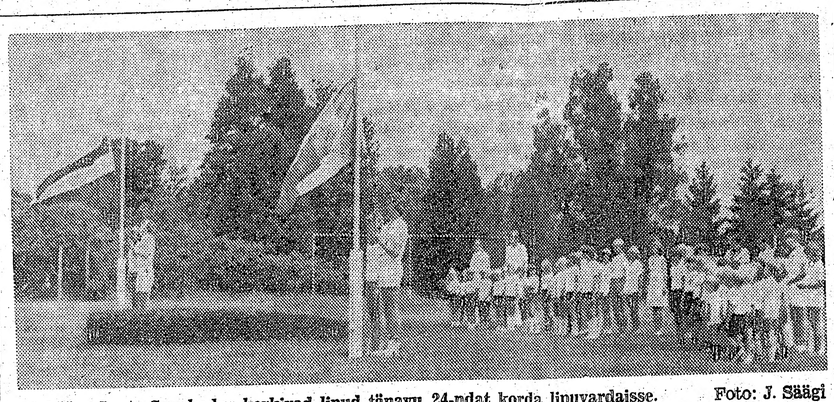

Jõekääru Laste Suvekodus kerkivad lipud tänavu 24-ndat korda lipuvardaisse. Foto: J. Säägi

Jõekääru eesti laste suvises paradiisis heisati lipud

Juba 24-ndat korda heisati lipud Jõekääru Laste Suvekodu lipuväljakul kolmveerand-saja lapse, lastevanema ja lastesõprade „Mu isamaa armas" laulu saatel, saatjaks oli Suvekodu juhataja, muusikapedagoog H. Sulev.

Avasõna lausus Toronto Eesti Naisseltsi esinaine H. Novek järgmiste sõnadega: „24-ndat korda alustab Jõekääru Suvekodu oma tegevust. Kui juba kümme või enam aastat tagasi leidus eestlasi, kes ütlesid, et küll see Suvekodu varsti ära kaob, siis praegu võime tõsiselt uhked olla, et meil leidub ikka veel ohvrimeelseid inimesi, kes päris palju oma aega ja vaeva pühendavad sellele, et eesti Suvekodu saaks eksisteerida. T. E. N. S.-i juhatus on teinud pingerikast tööd, et korraldada ehituste ja talgutööde läbiviimist. Aga ilma tublide abilisteta oleks see olnud peaaegu võimatu. Sellepärast tahaksin siin esile tuua järgmisi tublisid eesti mehi, kes pidevalt on suvekodu heaks töötanud. Elmar Pintson, Arnold Potisepp, Joosep Engso, Elmar Potsepp, Lembit Valter, Rein Rannala, Valter Schaer, Toomas Tamme ja Tõnu Altosaar ning veel palju teisi.

Siin on palju tööd tehtud, on aga veel palju, palju teha kui oleks raha ja tegijaid, sellepärast on meie palve lastevanematele, palun ärge kritiseerige või nurisega pahatahtlikult,

mõtelge kuidas saaksite aidata, et suvekodu paremaks ja ilusamaks teha.

Alustades täna kuuenädalast suvekodu tegevust, soovin T. E. N. juhatuse ja meie abiliste nimel suvekodu personalile head töötahet ja plaanide kordaminekut ning teile armsad lapsed soovime head suvepuhkust."

Järgmisena tegi ta teatavaks, et Suvekodu juhatajaks on esimesel kolmel nädalal Ants Sulev ja viimasel kolmel Jüri Laansoo. Suvekodu perenaiseks on Maimo Varik, Suvekodu majandusala juhatajaks on pr. Valter. Lõpuks soovis ta kõigile ilusat suve.

Suvekodu juhataja A. Sulev ütles omalt poolt.

„Sellest on möödunud juba viisteist aastat kui seisin siin Jõekääru suvekodu lipuväljakul abijuhatajana laagri avamisel. Praegu on mul tunne, nagu see kõik sündis alles eile. Mäletan selgelt seda aega, kus väikese poisikesena marssisin H. Ründva juhatuse all ja meie rühma kutsuti metsavendadeks. Samuti mäletan kõiki järgnevaid toredaid suvelaagreid, milliseid oli tervelt kaksteistkümmend.

Vaadates tänast lipurivi, eriti poiste ja tüdrukute taret, siis jääb mul ainult soovida, et nende kui ka kõikide teiste noorte suvi oleks sama tore, rõõmus ja meeldejääv, kui oli see minul.

Mul on hea meel kõikidele lastevanematele teatada, et sel aastal kasvatajad ja abikasvatajad on varakult alustanud ettevalmistustöödega ja tegevuskavad järgnevaks kuueks nädalaks on valmis. Ma loodan, et spordi ja ujumisetunnid, samuti eesti keele ja laulutunnid saavad olema huvitavad ning vaheldusrikkad. Peale selle on meil veel mitmeid üllatusi tegevuskavas, milledest teie kuulete juba oma laste kaudu."

Järgnevalt tänas ta kõiki, kes on kaasa aidanud suvekodu hüvangule ning teatas kasvatajate ja abikasvatajate nimed.

Suvekodu avamise puhul pidas vaimuliku talituse suur lastesõber E. Ruberg, kes omas patrioutilises ja lastele väga arusaadavas keeles rääkis meie kodumaast, eesti keelest ja eesti meelest,

tuues näiteid lindudest ja loomadest kuidas nemad oma laulu ja häälitsemisega Jumalat tänavad. Nad laulavad ainult oma laulu ja nii räägime meie ka ikka ja alati oma ilusat eesti keelt, seda Kungla-rahva keelt, siis armastab meid ka taevane Isa.

Suvekodu jääb tegutsema kuueks nädalaks.

J. S—gi

V. Rooneem saabub Laste Suvekodusse oma tütre ja pojaga. Foto: J. Säägi

Keelekursus pagulasnoortele Tallinnas

„Kodumaa" juunikuu viimases numbris kirjutatakse:

„Möödunud laupäeval (s. o. 25. juunil) saabus Tallinna grupp võõrsil kasvanud noori eestlasi Rootsist, Ameerika Ühendriikidest, Kanadast, Austraaliast ja Singapurist, et osaleda Väliseestlastega Kultuurisidemete Arendamise Ühingu ja Emekeele Seltsi poolt korraldatud eesti keele ja kirjanduse seminaril.

Üheksa päeva jooksul kuulevad seminarist osavõtjad meie nimekate keeleteadlaste ettekandeid, kohtuvad kirjanike, teatrirahva, üliõpilaste ja maanoortega. Emakeelehuvilised väliseestlased käivad Tartus, Viljandis ja Pärnus, viibivad teatrietendustel ja kontsertidel, vaatavad Nõukogude Eesti viimaste aastate filmitoodangut, külastavad muuseume ja tutvuvad meie ühismajanditega. Seminarist osavõtjad näevad ka vabariiklikku koolinoorte laulu- ja tantsupidu.

Lähemalt seminari tööst järgmises „Kodumaas".

Juurde on lisatud foto seminarist osavõtjatega, kes olid vastuvõtul Kadriorus. Pildil on 20 noormeest ja tütarlast.

Trudeau ja Schmidt kardavad mineerida detente poliitikat

Mõlemad riigimehed ei poolda tugevat inimõiguste poliitikat

VANCOUVER — Kanada peaminister Trudeau ja Kanadasse külaskäigule saabunud Lääne-Saksamaa kantsler Helmut Schmidti vahel Vancouveris toimunud läbirääkimistel jõudsid mõlemad riigijuhid seisukohale, et lääneriigid ei tohiks inimõiguste poliitika rakendamise rõhutamsega ohustada ida ja lääne vahelist detente poliitikat. Trudeau ja Schmidti seisukohtades ei ole tegelikult midagi uut, kuna mõlemad mehed on juba varem avaldanud samalaadseid mõtteid.

Läbirääkimistel jõuti otsusele, et inimõiguste küsimuse esiplaanile tõstmine ja Ühendriikide presidendi Carteri inimõiguste aktsiooni teostamine võib kaasa tuua vastupidise tulemuse.

Kuigi kumbki riigimeestest tegelikult ei kritiseerinud Carteri inimõiguste poliitikat, jõudsid nad seisukohale, et Kanadal ja Lääne-Saksamaal on teistsugused kogemused kui Ühendriikidel Ida-Euroopa riikidega suhtlemisel inimõiguste küsimuste alal.

Mainiti, et mõlemad riigid on saavutanud teatud tulemusi perekondade ühendamise alal pärast Helsingi konverentsi ning et „vaikne diplomaatia" ja küsimusele praktiliselt lähenemine on andnud paremaid tulemusi kui inimõiguste rakendamise arvustamine N. Liidus.

Neid seisukohti on peaminister Trudeau avaldanud juba president Carterile ning samasuguseid mõtteid kavatseb kantsler Schmidt alla kriipsutada Washingtonis, kus ta kohtub president Carteriga järgmisel nädalal.

Sajad said uputusel surma

SÖUL — Vähemalt 171 inimest sai surma maalibisemisel ja uputusel, mille põhjustasid rängad sajud Lõuna-Korea pealinna ümbruses. Möödunud reedel sadas kuni 16 tolli vihma ja ametivõimud kardavad, et surmaohvrite arv võib veelgi tõusta, kui ühendused on jälle jalule seatud. Uputuse tõttu on purunenud 7.400 maja jättes 77.000 inimest kodutuiks.

Lapsed lasksid rongi rööbastelt

COBALT, Ontario — 9. juunil pandi uus rongiühendus käima Toronto ja Põhja-Ontarios asuva Timminsi vahel. Möödunud nädalal sõitis rong rööbastelt välja 80 miili North Bayst põhja pool. Euroopast imporditud rongi vigastuse põhjustas asjaolu, et lapsed olid paigutanud rööbastele mõned raudtee rööbaste ühendusplaadid.

Uus partei meeste orjastamiseks

ODENSE, Taani — Kaks noort ema asutasid möödunud nädalal Taanis uue poliitilise partei, mille eesmärgiks on meeste orjastamine. Abieluliste Inimeste Partei teatas, et nende eesmärgiks on ühiskonna loomine, kus mehi lubatakse naiste lähedale ainult eri loaga, meestel pole õigust maale või kapitalile ja nad ei saaks pärida kinnisvarasid.

Partei soovib taani mehi asetada kolme kategooriasse, esimeses oleksid töölised, teises eşiisad ja kolmandas naistele lõbutegijad.

Partei põhimõtted tegid avalikkusele teatavaks 27-aastane Helle Munter ja 30-aastane Britta Svensson, kellest kumbki omab kolm last ja kes elavad Funen saarel. Nad ütlesid veel, et nad otsivad 17.000 toetusallkirja, mida Taani seaduse kohaselt nõutakse, et partei saaks esineda üldvalimistel.

Korter välja üürida

EESTI KODUS

2 magamistoaga. Helistada hommikul 7—10 tel. 466-9681.

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS

avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus
väljaspool tööaega:

Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:

nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE
VABA EESTLASES

on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks toll ühel veerul $3.25
esiküljel $3.75
tagaküljel $3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495

2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

„Vaba Eestlases" ilmunud Tommy Tomsoni fotosid saab tellida talitusest või tel.: 423-4558 ja 461-6916.